



Duurzaamheidsprogramma 2025-2028

Voorwoord	3	5 Klimaatadaptatie	39
		5.1 De opgave	39
1 Inleiding	4	5.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen	39
1.1 Opgaven	4	5.3 Waar staan we nu?	40
1.2 Samenwerken aan de opgaven	4	5.4 Welke rollen pakt de gemeente?	41
1.3 Voorwaarden en risico's	5	5.5 Onze ambitie 2050	41
1.4 Leeswijzer	5	5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028	42
2 Energie	6	6 Biodiversiteit	52
2.1 De opgave	6	6.1 De opgave	52
2.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen	7	6.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen	53
2.3 Waar staan we nu?	8	6.3 Waar staan we nu?	53
2.4 Welke rollen pakken we als gemeente?	9	6.4 Welke rollen pakt de gemeente?	54
2.5 Onze ambitie 2050	9	6.5 Onze ambitie 2050	54
2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028	10	6.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028	55
3 Circulariteit	27	7 Voedsel	63
3.1 De opgave	27	7.1 De opgave	63
3.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen	28	7.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen	64
3.3 Waar staan we nu?	28	7.3 Waar staan we nu?	64
3.4 Welke rollen pakken we als gemeente?	29	7.4 Welke rollen pakt de gemeente?	64
3.5 Onze ambitie 2050 en 2030	29	7.5 Onze ambitie 2050	65
3.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028	29	7.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028	66
4 Mobiliteit	31	8 Communicatie	72
4.1 De opgave	31	8.1 Waar staan we?	72
4.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen	31	8.2 Focus voor 2025-2028	73
4.3 Waar staan we nu?	32	9 Organisatie	76
4.4 Welke rollen pakken we als gemeente?	33	9.1 Organisatie	76
4.5 Onze ambitie 2050	33	9.2 Monitoring	77
4.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028	34	9.3 Maatschappelijk verantwoord inkopen	78
		9.4 Financiën	78

Voorwoord

In 2015 sloten heel veel landen samen het Klimaatakkoord van Parijs. Dat leidde in Nederland in 2019 tot ons eigen Klimaatakkoord. Hierin maakten bedrijven en (overheids) organisaties afspraken over hoe we de klimaatdoelen gaan halen. Doel is de uitstoot van CO₂ te verminderen. En zo de Nederlandse bijdrage aan wereldwijde klimaatverandering te beperken.

De raad heeft in maart 2025 het Ambitiedocument vastgesteld. Daarin staat onze duurzame koers beschreven. Met per thema onze doelen, doelstellingen en actielijnen.

Deze ambities hebben we uitgewerkt in voorliggend Duurzaamheidsprogramma 2025-2028. Hierin staat hoe we de komende 4 jaar aan de klimaatdoelen werken. Het wordt alweer ons 3e programma. Waarin we stap voor stap werken aan dat grotere doel: Krimpen klimaatneutraal en toekomstbestendig in 2050.

In de vorige agenda stonden maar liefst 96 acties die Krimpen duurzamer maken op allerlei gebied. We maakten flinke sprongen in de goede richting: het energiebespaardoel voor 2030 hebben we nu al gehaald.

Hierdoor gesterkt gaan we met volle kracht. Het naar beneden brengen van ons energiegebruik en onze uitstoot is nog steeds belangrijk. Maar duurzaamheid is breder dan dat.

We zetten ons niet alleen in tegen klimaatverandering, Maar passen ons waar nodig ook aan aan het veranderende klimaat. We bereiden onszelf en onze straten voor op hevige regen en periodes van grote droogte. Zorgen dat we Krimpen groen houden en meer biodivers maken. En zetten volgende stappen rond circulariteit, duurzame mobiliteit en duurzaam voedsel.

Laten we samen werken om Krimpen steeds duurzamer te maken. Dat is in het belang van onze leefomgeving, onze individuele portemonnee en het wereldwijde klimaat.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Wubbo Tempel
Wethouder Duurzaamheid



1 Inleiding

In dit Duurzaamheidsprogramma beschrijven we de duurzame koers voor Krimpen aan den IJssel voor 2025 tot en met 2028. Deze koers draagt bij aan de ambitie die de gemeente heeft voor 2050; In 2050 is Krimpen aan den IJssel klimaatneutraal én toekomstbestendig. Dit betekent dat geen van de activiteiten binnen de gemeente nog bijdraagt aan klimaatverandering. Er is dus géén sprake van CO₂-uitstoot, of de gemeente compenseert de geproduceerde broeikasgassen. Ook betekent dit dat de leefomgeving in de gemeente klimaatbestendig is en een robuust ecosysteem heeft. Ons voedsel komt van duurzame en lokale boeren. Ook onze inwoners dragen actief bij aan het klimaatneutraal en toekomstbestendig maken en houden van de gemeente.

1.1 Opgaven

Om in 2050 een klimaatneutrale en toekomstbestendige gemeente te zijn, richten we ons op 6 duurzaamheidsopgaven: energie, mobiliteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulariteit en voedsel. Hieronder leggen we deze thema's uit:

1. **Energie:** door de overstap naar schone en hernieuwbare energiebronnen en het verminderen van het energieverbruik, verlagen we de CO₂-uitstoot. We faciliteren ook lokale energiesystemen. Dit zijn systemen die energie uitwisselen tussen partijen mogelijk maakt.
2. **Circulariteit:** door minder afval te maken, restmaterialen opnieuw te gebruiken en duurzame grondstoffen te gebruiken, verkleinen we schade aan het milieu. Begin 2024 is het actieprogramma Circulariteit vastgesteld.

3. **Mobiliteit:** door het beschikbaar maken en aanmoedigen van duurzame manieren van vervoer, verbeteren we de gezondheid (beweging en schone lucht) en verminderen we de CO₂-uitstoot.
4. **Klimaatadaptatie:** door de openbare ruimte en gebouwde omgeving geschikt in te richten, kunnen we de gevolgen van klimaatverandering aan. Hierdoor kunnen we als gemeente beter omgaan met de gevolgen van klimaatverandering, zoals veel regen, overstromingen en hitte.
5. **Biodiversiteit:** door de openbare ruimte bewust in te richten met verschillende planten, insecten en dieren en door inwoners en bedrijven hierover te leren, maken we de leefomgeving sterk en gezond.
6. **Voedsel:** door duurzaam voedsel aantrekkelijk en toegankelijk te maken, stimuleren we inwoners om duurzame voedselkeuzes te maken. Zo helpen we ook boeren en bedrijven uit de regio.

Onze ambitie en doelen op de opgaven sluiten aan bij internationale, nationale en regionale doelstellingen, zoals de Sustainable Development Goals, het Klimaatakkoord, de Regionale Energiestrategie Rotterdam-Den Haag en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. De landelijke en regionale tussendoelstellingen vertalen we naar lokale doelstellingen voor 2028 met indicatoren en actielijnen.

1.2 Samenwerken aan de opgaven

Alleen door samen te werken kunnen we de ambitie voor een klimaatneutraal en toekomstbestendig Krimpen aan den IJssel in 2050 waarmaken. De gemeente heeft hier een belangrijk rol in. We geven als gemeente zelf het goede voorbeeld. Dat doen we door de opgaven structureel onderdeel te laten zijn van al onze beleidsterreinen.



En inwoners en bedrijven te helpen met verduurzamen. Ook werken we samen met bedrijven, bewonersinitiatieven, maatschappelijke organisaties en andere overheden. Zo brengen we kennis en middelen samen. En ontwikkelen we vernieuwende oplossingen. Ook zorgen we voor steun van zoveel mogelijk mensen.

1.3 Voorwaarden en risico's

Om onze ambities en doelen te bereiken, zijn we ook afhankelijk van wat er gebeurt in de wereld, in Nederland en in onze regio. Tijdens de vorige duurzaamheidsagenda kregen we bijvoorbeeld te maken met een energiecrisis door de oorlog in Oekraïne. Gemeenten moesten toen snel een plan maken om mensen te helpen die door de hoge energiekosten in problemen kwamen. Dit werd belangrijker dan sommige acties die al in de duurzaamheidsagenda stonden. Dit laat zien hoe belangrijk het is om in het nieuwe Duurzaamheidsprogramma ruimte te maken voor onverwachte veranderingen. Dit kan gaan om nieuwe

wetten, subsidies, regelingen of innovatieve ideeën. Voor de uitvoering van deze agenda zijn we bijvoorbeeld afhankelijk van middelen van de Rijksoverheid. Wijzigingen daarin hebben direct consequenties op onze uitvoeringskracht. Ook kunnen ontwikkelingen als netcongestie een negatief effect hebben op het behalen van onze doelen.

1.4 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken beschrijven we per opgave wat de opgave inhoudt en welke landelijke en regionale ontwikkelingen van belang zijn. Vervolgens beschrijven we waar de gemeente nu staat en welke rollen de gemeente wil pakken om vooruitgang te boeken. Op basis van de huidige en toekomstige ontwikkelingen en de input uit stakeholders-sessies en de Gemeenteteiler zijn doelen, doelstellingen en actielijnen voor 2025-2028 opgesteld. Deze bouwen voort op uitgevoerde en lopende acties. De actielijnen worden door de gemeente en samenwerkingspartners uitgevoerd. We vertalen de actielijnen in de nieuwe duurzaamheidsagenda naar acties. Hiermee eindigen we iedere opgave. Vervolgens beschrijven we in hoofdstuk 8 de communicatie en in hoofdstuk 9 de interne organisatie en financiën die nodig zijn voor de uitvoering.

2 Energie

De manier waarop we energie opwekken en gebruiken verandert aankomende jaren enorm. Nog maar zo'n 50 jaar geleden gingen we in Nederland over van kolen op aardgas. Nu maken we weer een grote stap: we gaan van aardgas naar duurzame energiebronnen. Het besparen van energie is hierbij heel belangrijk. Dit helpt niet alleen om de opwarming van de aarde te stoppen, maar ook om minder afhankelijk te zijn van andere landen voor onze energie. Minder energie gebruiken betekent ook lagere kosten. Daarnaast zorgt een goed geïsoleerd huis voor meer comfort. Naast energie besparen en duurzame energie opwekken, moeten we ook kijken naar slimme, lokale energiesystemen. Dat helpt overbelasting van het elektriciteitsnet te voorkomen.

2.1 De opgave

We hebben als gemeente, ondernemers en inwoners de opgave om de overstap naar schone en duurzame energie te maken. Ook hebben we de opgave om zo min mogelijk energie te verbruiken. De voorwaarde hierbij is dat energie als basisvoorziening toegankelijk en betaalbaar moet blijven. Dit doen we door:

1. Ondersteunen van onze inwoners bij het verminderen van hun energieverbruik. En bij het zelf opwekken van duurzame energie. Waar nodig en mogelijk ondersteunen we financieel.
2. Met bedrijven samen te werken aan slimme lokale, energieoplossingen om overbelasting van het elektriciteitsnetwerk tegen te gaan. Ook helpen we ze om aan landelijke wet- en regelgeving te voldoen. We ondersteunen onze ondernemers bij het verminderen van het energieverbruik en het zelf opwekken van duurzame energie.

2.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Het **Klimaatakkoord** en de **Klimaatwet** vormen de basis van het Nederlandse klimaatbeleid. Nederland heeft afgesproken de uitstoot van CO₂ en broeikasgassen met 100% in 2050¹ te verminderen. Als tussendoel is afgesproken de uitstoot van CO₂ en broeikasgassen tot 2030 met 55% te verminderen. Dit tussendoel is vanuit de Europese Green Deal in 2021 bijgesteld. Deze doelen zijn bepalend voor de energieambities van Krimpen aan den IJssel. Gemeenten spelen namelijk een zeer belangrijke rol om de Europese doelen te halen, door lokale klimaatplannen te maken en uit te voeren. Het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie komt voort uit de Klimaatwet en ondersteunt gemeenten specifiek bij de overgang naar aardgasvrije wijken. Gemeenten zijn verplicht om een Transitievisie Warmte te hebben. Krimpen aan den IJssel stelde deze in 2022 vast. Ook zijn regio's aangewezen die samen een Regionale Energiestrategie (RES) moeten ontwikkelen en uitvoeren. Krimpen aan den IJssel werkt in de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag aan de uitvoer van de RES.

De **Regionale Energiestrategie (RES) 1.0** is een belangrijk beleidskader voor Krimpen aan den IJssel. Op dit moment wordt de RES 1.0 uitgevoerd. De doelstellingen en actielijnen zijn vertaald naar de lokale situatie van Krimpen. Zo wil Krimpen 9,4 GWh aan zonnepanelen op grote daken en 8,4 GWh op kleine daken in 2030 gerealiseerd hebben. Daarnaast worden mogelijkheden verkend voor grootschalige, regionale energieopwek. Aankomend jaar wordt gestart met het opstellen van de RES 2.0.

¹ ten opzichte van 1990.

Vanuit de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) is de **Strategische Agenda 2023-2026** vastgesteld. Op de agenda staan relevante energie thema's. Vanuit de agenda zijn middelen vrijgemaakt voor de ontwikkeling van energiehubs en de ondersteuning voor toekomstbestendige bedrijventerreinen.

Provincie Zuid-Holland biedt energiediensten aan voor gemeenten. Bijvoorbeeld ondersteuning bij uitvoering van de RES, diverse subsidies en investeringsprogramma's voor het verduurzamen van woningen en panden, en hulp bij de ontwikkeling van een goed warmtetransportnet. We maken gebruik van onder andere de subsidie voor solar carports en de projectsubsidie planvorming bedrijventerreinen voor bijvoorbeeld energiehubs en voor zonnedaken bij ondernemers. De lokale initiatieven-subsidie is belangrijk voor de energiecoöperatie en daarmee indirect ook voor de gemeente.

Gemeenten konden in een eerste en tweede tranche geld aanvragen vanuit de **Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie**. Die middelen kunnen gemeenten gebruiken om eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen te ondersteunen om isolatiemaatregelen te nemen. We hebben voor beide tranches een voorstel ingediend en toegekend gekregen.

Samen met de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard en Gouda werken we aan de uitvoering van een **meerjarige collectieve ontzorgingsaanpak voor isolatie** bij eigenaar-bewoners (MCO-aanpak). De Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH) begeleidt de gemeenten hierbij. Ook zijn we als gemeente aangesloten bij de werkgroep isoleren en besparen van de ODMH om praktische ervaringen en kennis uit te wisselen.



Ook in deze regio is **netcongestie** een grote nieuwe uitdaging. Eind 2024 is door netbeheerder Stedin en TenneT aangekondigd dat het stroomnet tot 2032-2035 vol zit. Dit betekent dat bedrijven die hun bedrijfsactiviteiten willen uitbreiden of willen elektrificeren en daar een grootverbruikaansluiting voor nodig hebben geen extra stroom ter beschikking hebben tot tenminste 2032. Dit is een uitdaging voor de gewenste elektrificatie van bedrijfsproces en transport. Dit biedt ook kansen voor samenwerking tussen bedrijven. Milieudienst Rijnmond (DCMR) kan hierin een adviserende rol spelen. Naast vergunningen, regelgeving en handhaving ondersteunen zij bij netcongestie: ze helpen navigeren door de uitdagingen van netcongestie. Dit kan onder andere door het bieden van advies over energie-efficiëntie en slimme oplossingen om de belasting op het elektriciteitsnet te verminderen.

2.3 Waar staan we nu?

We voerden de afgelopen jaren samen met onze samenwerkingspartners ongeveer 50 acties uit. We hebben ingezet op:

1. het stimuleren van inwoners om energiebesparende maatregelen te nemen door bewustwording en ontzorging;
2. het verbinden van bedrijven voor een energiehub;
3. het opzetten van de lokale energiecoöperatie: Energiek Krimpen;
4. het faciliteren en realiseren van zonnepanelen op daken. Dat deden we met inkoopacties en het stimuleren van het samen aanschaffen van zonnepanelen met de subsidie collectief zon;
5. het opstellen en uitrollen Actieplan Energiearmoede;
6. het verkennen van de mogelijkheden voor aquathermie en warmtenetten.

Dit leidde tot resultaten die boven verwachting zijn. Het totale elektriciteitsverbruik van woningen is gedaald van 33,7 GWh in 2018 naar 30,1 GWh in 2023. Dit is een vermindering van 11%. Ook is het totale gasverbruik van woningen gedaald van 15,8 miljoen m³ in 2018 naar 10,7 miljoen m³ in 2023. Dit is een reductie van 32%. Ook is het aantal zonnepanelen flink toegenomen sinds 2021. Op dit moment liggen er meer dan 47.213 zonnepanelen op Krimpense daken. Ook realiseerden we een eerste warmtenet in het centrum van Krimpen met een warmte uit oppervlaktewater (aquathermie).

Er is ook een aantal doorlopende projecten waar we de komende tijd mee doorgaan. Zoals het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed, de verkenningen voor duurzame energieopwek en het realiseren van een energiehub.

2.4 Welke rollen pakken we als gemeente?

Als gemeente willen we vanuit de volgende rollen invloed uitoefenen op de energieopgave:

- Als opdrachtgever, beheerder en eigenaar maken we het maatschappelijk vastgoed en de openbare ruimte stap voor stap energieneutraal. Daarvoor maken we beleid en plannen die we vervolgens uitvoeren en evalueren. Op basis daarvan sturen we bij.
- Als samenwerkingspartner zetten we samen stappen richting een energieneutrale gemeente. Zo zorgen we samen met IBKW, QuaWonen en ontwikkelaars dat de bestaande en nieuwe woningvoorraad energieneutraal en aardgasvrij wordt. We werken met Energiek Krimpen samen aan het realiseren van duurzame opgewekte energie. Ook werken we regionaal samen aan het realiseren van (grootschalige) duurzame energieopwek en warmte.
- Als facilitator stimuleren we inwoners, ondernemers en maatschappelijk organisaties om energiebesparende maatregelen te nemen. We maken hen bewust van het probleem en bieden hulp bij aanpassingen. Ook brengen we partijen samen voor grotere projecten, zoals het realiseren van slimme energiehubs en duurzame energieopwekking.

Koppeling met andere gemeentelijke beleidsthema's

Door aan de slag te gaan met de energieopgave, dragen we ook bij aan andere beleidsthema's. Door hulp te bieden aan bedrijven en inwoners bij het nemen van energiebesparende maatregelen, dragen we bij aan het economisch beleid.

Door te zorgen dat energie betaalbaar en toegankelijk blijft voor iedereen, dragen we bij aan sociaal beleid.

2.5 Onze ambitie 2050

In 2050 zijn we een energieneutrale en aardgasvrije gemeente. Dit betekent dat we zo min mogelijk energie verbruiken door goed geïsoleerde woningen, bedrijfspanden en maatschappelijk vastgoed. De energie die nodig is, komt zoveel mogelijk vanuit hernieuwbare bronnen, zoals opgewekte zonne-energie. Ook gaan we slim om met ons energieverbruik en waar mogelijk zijn er lokale energie- of warmtesystemen waarin energie gedeeld wordt. Daarbij is het van belang dat energie toegankelijk en betaalbaar is en blijft. De CO₂-uitstoot door het gebruik van fossiele grondstoffen compenseren we door bijvoorbeeld bomen te planten.

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Verminderen van het totale energieverbruik (elektriciteit en gas) van woningen in de gemeente

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In de aankomende 4 jaar verminderen we het energieverbruik van woningen met 34% ten opzichte van 2018 (dit is inclusief zonnestroom en stadswarmte). In 2018 was het totale energieverbruik van woningen 626 TJ. In 2023 was dit 466 TJ. Dit is een afname van 26%. Om de doelstelling van 2028 te halen, zetten we in op het isoleren van woningen, het helpen van inwoners met energiebesparende maatregelen en het informeren over energiebesparende mogelijkheden bij bouw of renovatie van woningen. 2. In de aankomende 4 jaar helpen we minimaal 675 huishoudens bij het nemen van isolatiemaatregelen via het Krimpens isolatieprogramma (KIP). Dit doen we door uitvoering te geven aan de Meerjarig Collectieve Ontzorgingsaanpak (MCO), door een subsidieregeling te ontwikkelen, door een lokale isolatieaanpak voor Verenigingen van Eigenaren op te zetten en door samen te werken met bestaande lokale netwerken, zoals sportverenigingen, kerken en belangenverenigingen.	- Energiereductie woningen ten opzichte van 2018. Via de Regionale Klimaatmonitor hebben we inzicht in het totale energieverbruik van woningen per jaar. - Geholpen huishoudens via de gemeentelijke isolatie-aanpak.	- Krimpense isolatieprogramma uitrollen en doorontwikkelen. - Bewustwording, kennis en mogelijkheden voor energie besparen vergroten. - Stimuleren energiebesparing bij bouw en renovatie.

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Actielijn 1 Krimpense isolatieprogramma (KIP) uitrollen en doorontwikkelen								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Subsidieregeling voor het Krimpens isolatieprogramma ontwikkelen.	ja	nee	nee	nee	nieuw	Duurzaam Wonen en Werken (DWW)	uitvoerder	Intermediar
Uitvoering geven aan en doorontwikkeling van de Meerjarig Collectieve Ontzorgingsaanpak (MCO).	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	opdrachtgever	gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard en Gouda en Omgevingsdienst Midden-Holland, lokale ondernemers
Experimenteren met doelgroepbenadering voor het Krimpens Isolatieprogramma.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Intermediar, ODMH, gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard en Gouda
Programma opzetten voor de vervolgtanches SPUK LAI.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Krimpense isolatieaanpak voor VvE's opzetten.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Doe-het-zelf aanpak ontwikkelen voor woningisolatie van inwoners.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Intermediar
Campagne energiezuinig glas.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Intermediar
Onderzoeken van het oprichten adviesraad energietransitie.	ja	nee	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Pilot (online) vragenuur financieel advies over verduurzaming woning.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Actielijn 2 Bewustwording, kennis en mogelijkheden voor energie besparen vergroten								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Verkennen samenwerking Energiek Krimpen op het gebied van energiecoaches.	ja	nee	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Energiefixers inzetten voor advies en ondersteuning van inwoners voor het nemen energiebesparende maatregelen bij woningen.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Intermediar
Informatiebijeenkomsten (digitaal/fysiek) voor huurders over energiebesparing in woningen.	nee	ja	nee	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Informatiebijeenkomsten voor huiseigenaren over energiebesparende maatregelen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Intermediar, lokale ondernemers
Promotie van natuurlijke isolatiematerialen binnen het Krimpen Isolatieprogramma.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Aanhaken bij campagne voor energiebesparing: Zet 'm op 60!	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Promotie alternatieven voor drogen, zoals de Speeddryer, een droogmolen of waslijn richting inwoners.	ja	nee	ja	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Actielijn 3 Stimuleren energiebesparing bij (ver)bouw en renovatie								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Communicatieaanpak energiebesparing opstellen op basis van natuurlijke momenten bij inwoners, zoals een verhuizing, verbouwing en nieuwbouw.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Quawonen, pandeigenaren
Contact met lokale makelaars en hypotheekverstrekkers over het op natuurlijke momenten informeren van inwoners over duurzaam renoveren, energiebesparing en subsidies.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Leidraad opstellen voor duurzame projectontwikkeling van woningbouwprojecten.	ja	nee	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Samenwerking woningcorporatie om in te spelen op energiebesparing/aardgasvrij bij natuurlijke momenten van inwoners, zoals een verhuizing, verbouwing en nieuwbouw.	nee	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Verduurzaming meenemen in prestatieafspraken Woningcorporatie(s) en daarop sturen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Woningcorporaties
Inzet (digitale) energieloketten evalueren en indien nodig aanpassen.	ja	nee	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Verkennen deelname Convenant Toekomstbestendig Bouwen.	ja	ja	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	geen

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Aantal huishoudens met Energiearmoede verminderen

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
In 2028 leeft maximaal 2,5% van alle huishoudens in energiearmoede. In 2023 was het aandeel 3,7%. We verminderen het aandeel door energiebesparende maatregelen te onderzoeken en aan te bieden via lokale netwerken. Ook maken we prestatieafspraken met woningcorporatie QuaWonen voor verduurzaming en organiseren we collectieve inkoopacties.	Aandeel huishoudens in energiearmoede. Dit percentage wordt jaarlijks gemeten door TNO en beschikbaar gesteld via: <u>TNO Energiearmoede kaart Nederland.</u>	1. Energiearmoede-aanpak uitrollen.

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Actielijn 1 Energiearmoede aanpak uitrollen								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Opstellen vervolgactieplan Energiearmoede 2025-2026. Daarin onderzoeken we onder andere de mogelijkheden voor waterzijdig inregelen, douche wtw, mechanische ventilatie en isolerende gordijnen.	ja	nee	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Woningcooperaties, intermediar
Uitvoeren Actieplan Energiearmoede 2025-2026.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Woningcooperaties, intermediar
Uitbreiden partnernetwerk om in contact te komen met inwoners die met energiearmoede te maken hebben.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Inzet Krimpense isolatieprogramma specifiek voor de doelgroep met een laag inkomen in huizen met een slecht label.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	ODMH, Sociaal Domein, Klimaatroute
Witgoedactie voor kwetsbare huishoudens organiseren.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Sociaal Domein
Onderzoeken of we particuliere verhuurders kunnen stimuleren hun woningen te verduurzamen.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 3 Meer energie voor Krimpen uit hernieuwbare bronnen

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In 2028 komt 9% van de opgewekte energie uit hernieuwbare energiebronnen, ten opzichte van het totale energieverbruik. In 2022 is 72 TJ hernieuwbare energie opgewekt. Dit was in 2022 6,8% van het totale energieverbruik. Het aandeel hernieuwbare energie verhogen we door het stimuleren of leggen van zonnepanelen, het verkennen en faciliteren van een windturbine en door het informeren over batterijopslag. 2. In 2028 hebben we 27.434 zonnepanelen op grote daken gerealiseerd en 4.012 panelen boven parkeerplaatsen. In 2023 was dit 14.674 zonnepanelen op grote daken en 0 zonnepanelen boven parkeerplaatsen. Dit doen we door het organiseren van collectieve inkoopacties voor zonnepanelen voor, maatschappelijk vastgoed en bedrijfspanden, door het informeren van ondernemers en door het onderzoeken en mogelijk realiseren van de aanleg van zonnedaken bij parkeergelegenheden. Ook voor inwoners blijven we zonnepanelen blijven promoten maar daar hebben we de doelstelling van 8,4 GWH in 2030 uit de RES al gehaald.	• Opwek vanuit hernieuwbare bronnen voor Krimpen. • Aantal zonnepanelen op grote en kleine daken. Dit meten we via luchtfoto's die de gemeente 1x per jaar binnenkrijgt.	1. Verkennen realisatie windenergie in de Stormpolder. 2. Bewustwording, kennis en mogelijkheden voor energie opwekken vergroten. 3. Realiseren van zonnedaken. 4. Regionale samenwerking.

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 3 Actielijn 1 Verkennen realisatie windenergie in de Stormpolder

Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Het initiatief van ondernemers en Energiek Krimpen om een windturbine te realiseren steunen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	facilitator	Ondernemers Stormpolder, Energiek Krimpen
Bij een concreet windinitiatief een klankbordgroep van omwonenden en ondernemers opzetten.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	facilitator	Initiatiefnemers, inwoners, ondernemers

Doel 3 Actielijn 2 Bewustwording, kennis en mogelijkheden voor energie opwekken en opslaan vergroten bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties

Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Informereren over de kansen en aandachtspunten (zoals veiligheid) van zonnepanelen bijvoorbeeld door het organiseren van een bijeenkomst of het organiseren van een collectieve inkoopactie.	nee	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Veiligheid
De ontwikkelingen volgen van de (thuis)batterij en hierover informeren.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Veiligheid

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 3 Actielijn 3 Realiseren van zonnedaken op VvE's, maatschappelijk vastgoed en bedrijven								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Verkennen mogelijkheden voor zonnepanelen op parkeerplaatsen.	ja	nee	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	RES Rotterdam Den Haag
Realiseren zonnedak op het vrachtwagenparkeerterrein in de Stormpolder.	ja	ja	nee	nee	bestaand	DWW	facilitator	Energiek Krimpen
Collectieve inkoopactie voor zonnepanelen op bedrijfsdaken.	nee	ja	ja	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Realiseren zonnedaken op grote parkeerplaatsen.	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Energiek Krimpen
Realiseren coöperatief zonnedak op de brandweerkazerne.	ja	ja	ja	ja	bestaand	Vastgoed/ DWW	facilitator	Energiek Krimpen
Verkennen mogelijkheden voor coöperatieve zonnedaken bij gemeentelijk vastgoed en organisaties.	ja	ja	ja	ja	bestaand	Vastgoed/ DWW	facilitator	Energiek Krimpen

Doel 3 Actielijn 4 Regionale samenwerking								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Deelname Regionale Energiestrategie RES Rotterdam Den Haag.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	RES Rotterdam Den Haag
Samenwerking binnen het Convenant Windenergie.	ja	ja	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	RES Rotterdam Den Haag

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 4 De transitie naar aardgasvrij bevorderen

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In 2028 realiseren we een gasbesparing bij woningen van 40% ten opzichte van 2018. In 2023 was het totale aardgasverbruik van woningen 10,7 miljoen m3. Dit is een vermindering van 32%. Voor het behalen van de doelstelling in 2028 informeren we inwoners over de stappen naar aardgasvrij in 2050 en faciliteren we inwonersinitiatieven rondom warmtegemeenschappen. Ook onderzoeken we mogelijkheden voor buurtwarmtepompen, Warmte-Koude-opslag en PVT. Ook werken we samen in de RES en stellen we in 2026 een nieuw warmteprogramma op voor 2027-2031. 2. In 2028 realiseren we een totale aardgasbesparing van 40% ten opzichte van 2018 in Krimpen. Dit betreft woningen, bedrijven en instellingen. In 2023 was het totale verbruik 464 TJ. Dit is een afname van 34% ten opzichte van 2018. We stimuleren bedrijven om energie-besparende maatregelen te nemen en ondersteunen het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed.	• Gasbesparing woningen ten opzichte van 2018. Cijfers zijn beschikbaar via de Regionale Klimaatmonitor. • Totaal aardgasverbruik in Krimpen. Cijfers zijn beschikbaar via de Regionale Klimaatmonitor.	1. Programma Warmte opstellen en uitvoeren. 2. Inwoners en organisaties informeren en faciliteren.

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 4 Actielijn 1 Warmteprogramma opstellen en uitvoeren								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Warmteprogramma 2027-2031 opstellen en vaststellen.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	RES Rotterdam Den Haag, Stedin, NPLW
Uitvoeren warmteprogramma 2027-2031.	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Onderzoek naar warmtenet in de Stormpolder.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	OKK
Buurtaanpak uitrollen waarbij de elektriciteitsnetten buurt voor buurt toekomstbestendig worden gemaakt.	ja	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	Facilitator	Stedin
Inrichten overlegstructuur met Stedin.	ja	nee	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Stedin, BOR, Financien
Verbeteren informatieuitwisseling met Stedin.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Stedin
Ontwikkelen beleidskader energieopslag en conversie.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Stedin
Verdiepend onderzoek naar potentiegebieden voor buurtwarmtepompen (inclusief warmte-/koudeopslag).	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 4 Actielijn 2 Inwoners en organisaties informeren en faciliteren								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Faciliteren inwonersinitiatieven rondom warmte (o.a. warmtegemeenschappen).	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	facilitator	geen
Informatiebijeenkomst voor inwoners over hoe ze aardgasvrij kunnen wonen.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Communicatiestrategie opstellen en uitvoeren over stappen naar aardgasvrij in 2050.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Inwoners informeren over elektrisch koken.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	geen

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 5 Verminderen van het totale energieverbruik (elektriciteit en gas) van bedrijven in de gemeente

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In 2028 heeft 100% van alle kantoren die onder de Label C-verplichting vallen een energielabel C of hoger. In 2023 was dit 63%. Dit doen we door controle op de verplichte energielabels en advisering over te nemen energiebesparende maatregelen. Ook ontwikkelen we het zakelijk energieloket verder door en organiseren we kennisbijeenkomsten. 2. In 2028 zijn tenminste 12 bedrijven aangesloten bij een energiesamenwerking. Dit realiseren we door het uitvoeren van een impactanalyse (van netcongestie), het verkennen van mogelijke samenwerkingen en het informeren en verbinden van bedrijven over congestie-management en energiehub.	• Aandeel energielabel C of hoger bij kantoren die onder de Label C-verplichting vallen. Cijfers zijn beschikbaar via Waarstaatjegemeente.nl. • Aantal bedrijven aangesloten bij energie-samenwerking.	1. Bewustwording, kennis en mogelijkheden voor energie besparen vergroten. 2. Congestie-management. 3. Advisering en controle op energielabels en -besparende maatregelen bij bedrijven.

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 5 Actielijn 1 Bewustwording, kennis en mogelijkheden voor energie besparen vergroten								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Duurzaamheidslening voor ondernemers opzetten.	ja	ja	ja	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	SVN
Faciliteren van energieadvies voor bedrijven.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	facilitator	Stimular
Informatieve bijeenkomsten over energiebesparingen voor ondernemers, bijvoorbeeld bij duurzame voorlopers in de regio.	nee	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Ontwikkelen standaardvragen over verduurzaming voor bij bedrijfsbezoeken.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Communicatie over energiebesparing en relevante ontwikkelingen via ondernemersvereniging en nieuwsbrieven.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Ondernemerskring Krimpen, ZZP Krimpenerwaard
Doorontwikkelen online zakelijk energieloket.	nee	ja	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	Intermediar

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 5 Actielijn 2 Congestie management								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Verkennen mogelijkheden voor energiehub op de Stormpolder en indien kansrijk, ondersteunen in de realisatie.	ja	ja	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Impactanalyse van netcongestie opstellen.	ja	nee	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Stedin, interne organisatie
Krimpens Actieplan Netcongestie opstellen	ja	nee	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Stedin
Organiseren informatieve bijeenkomst(en) rondom netcongestie voor bedrijven.	ja	nee	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	Stedin
Verkennen of netbewust bouwen als ontwerpprincipe toegepast kan worden bij geplande ontwikkelingen.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Doorlopend informeren over netcongestie.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zetten we in op netbewust bouwen.	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

Doel 5 Actielijn 3 Advisering en controle op energielabels en -besparende maatregelen bij bedrijven								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Afronden versneld controle- en handhavingstraject label C-verplichting voor kantoorpanden.	ja	nee	nee	nee	bestaand	DWW	facilitator	DCMR

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 6 Verminderen energieverbruik maatschappelijk vastgoed		
Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In 2028 heeft 50% van het maatschappelijke vastgoed energielabel A of hoger. In 2024 is dit 35%. Door het opstellen en uitrollen van de routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed willen we de energielabels verbeteren. Daarvoor maken we gebruik van het Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed van de provincie. Ook vertalen we de routekaart naar de meerjarenonderhoudsplannen. 2. We verkennen in 2025 of we een indicator kunnen bepalen voor het exacte energieverbruik van maatschappelijk vastgoed.	Aandeel energielabel A en hoger op basis van werkelijke energielabels.	1. Uitvoeren routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed

2.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

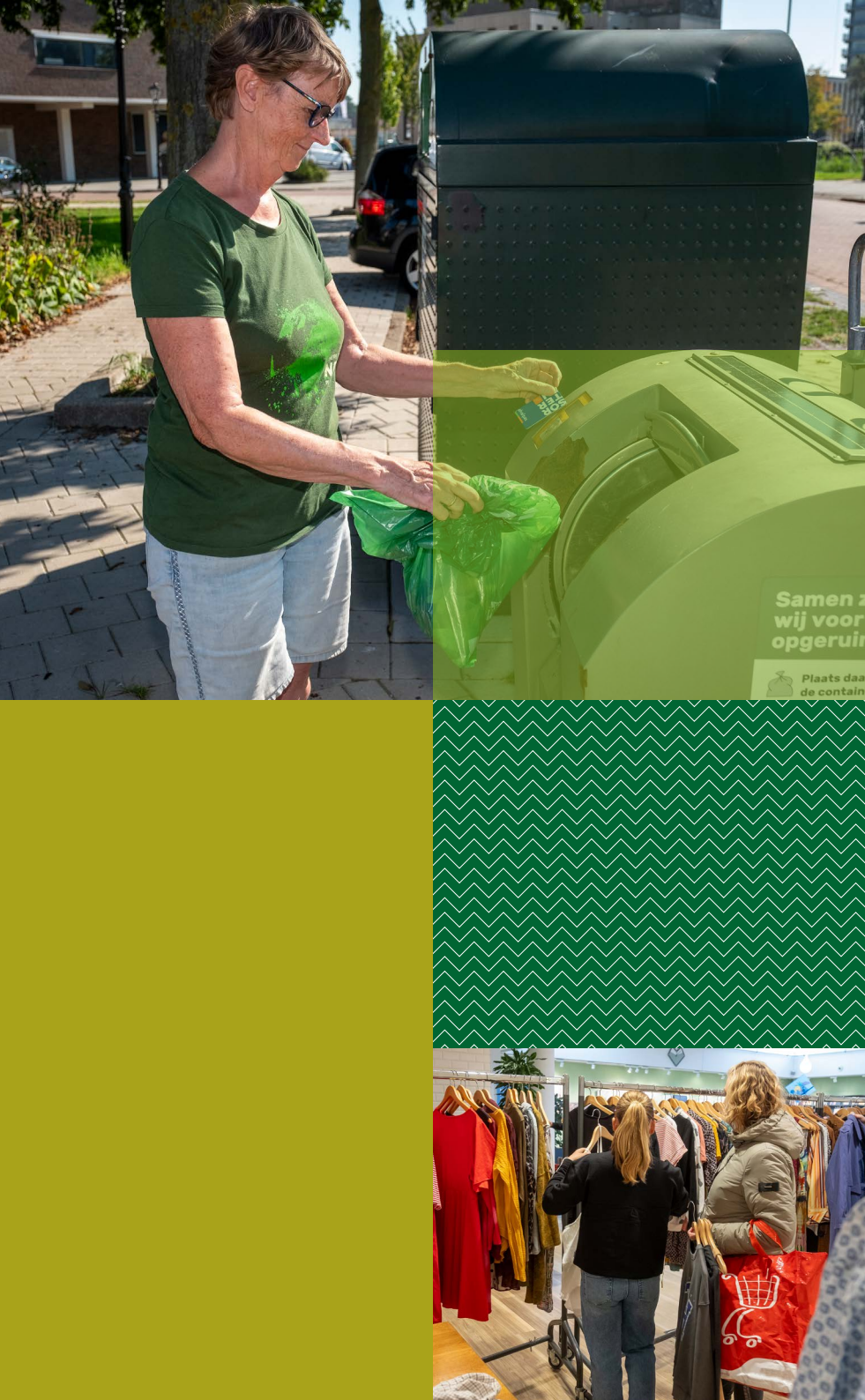
Doel 6 Actielijn 1 Uitvoeren routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Opstellen en vaststellen routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed.	ja	ja	nee	nee	bestaand	Vastgoed	uitvoerder	geen
Nieuwe meerjarenonderhoudsplanning opstellen waarbij rekening wordt gehouden met de meerinvestering.	nee	ja	nee	nee	nieuw	Vastgoed	uitvoerder	geen
Verkennen of we al het gemeentelijk vastgoed kunnen voorzien van een WEI label.	nee	nee	ja	nee	nieuw	Vastgoed	uitvoerder	geen
Inventariseren huidige energieverbruik per pand van het maatschappelijk vastgoed.	ja	ja	ja	ja	nieuw	Facilitair	uitvoerder	geen
Verkennen gemeentelijke deelname congestiemanagement.	ja	nee	nee	nee	nieuw	DWW/Vastgoed	uitvoerder	geen
Stimuleren gebruik maken DUMAVA-regeling.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW/Vastgoed	facilitator	geen

3 Circulariteit

De huidige economie legt een steeds grotere druk op onze planeet en richt schade aan die steeds lastiger te herstellen is. Bovendien raken in de toekomst steeds meer grondstoffen op. In Europa zijn we bovendien sterk afhankelijk van andere werelddelen voor belangrijke grondstoffen, zoals metalen en hout. Dit maakt ons als Europa en land kwetsbaar als prijzen op de wereldmarkt omhoog schieten. Dus moeten we anders met onze grondstoffen en materialen omgaan. Zodat we de levering van belangrijke grondstoffen kunnen verzekeren en dat de productie geen negatieve gevolgen heeft voor het milieu.

3.1 De opgave

In een circulaire economie bestaat (bijna) geen restafval en gebruiken we grondstoffen steeds opnieuw. We moeten ons materiaalverbruik verminderen en materialen zoveel mogelijk hergebruiken. Nieuwe grondstoffen en materialen zijn zoveel mogelijk biobased of gerecycled. Dit leidt tevens tot minder uitstoot van broeikasgassen en een schoner milieu. We geven als gemeente zelf het goede voorbeeld en scheppen de juiste randvoorwaarden voor de samenleving. We starten projecten en betrekken hier zowel de samenleving als de eigen organisatie bij.





3.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Het **Nationaal Programma Circulaire Economie** 2023-2030 bevat algemene en sectorspecifieke maatregelen om de circulaire economie te bevorderen. Vanuit dit programma zijn transitieagenda's opgesteld voor de maakindustrie, kunststoffen, consumptiegoederen en bouw.

De provincie Zuid-Holland stimuleert met het **programma Circulair Zuid-Holland** de overgang naar een circulaire economie. Het programma richt zich op de thema's: Bouw, Groene Grondstoffen en Voedsel, Maakindustrie en Kunststoffen. Dit programma maakt samenwerking tussen verschillende partijen beter en biedt ondersteuning via netwerken, kennisdeling en subsidies. Voor gemeenten betekent dit dat ze voordeel hebben van provinciale middelen. En richtlijnen meekrijgen om hun eigen circulaire initiatieven te versterken en te versnellen.

De MRDH is samen met andere regio's de opdrachtgever voor **Circulair.biz**, een organisatie die de regio's ondersteunt bij het realiseren van circulaire bedrijventerreinen. Vanuit dit programma is er een verkenning gedaan op bedrijventerrein de Stormpolder.

Ook sluiten we, waar mogelijk, aan bij **het Circulair Actieprogramma 't Groene Hart Werkt**. We onderzoeken op dit moment de mogelijkheden voor een regionaal circulair ambachtsnetwerk.

3.3 Waar staan we nu?

De gemeente heeft begin 2024 het Circulair Actieprogramma vastgesteld en is bezig met de uitvoering. De gemeente zet in op:

1. het stimuleren van circulaire bedrijventerreinen en kennisuitwisseling;
2. circulair bouwen en onderhouden van vastgoed en infrastructuur;
3. circulair inkopen en kennisontwikkeling binnen onze eigen organisatie;
4. ondersteunen van hoogwaardig hergebruik van het huishoudelijk afval en bewustwording stimuleren bij consumenten. In 2024 is ook de invoering van het recycletarief (DIFTAR) vastgesteld door de raad.

De uitvoering is dit jaar gestart. Dat maakt het te vroeg voor concrete resultaten. De voortgang rapporteren we op vaste momenten.

3.4 Welke rollen pakken we als gemeente?

Als gemeente beïnvloeden we de circulaire transitie vanuit deze rollen:

- Als opdrachtgever, eigenaar en beheerder van vastgoed en openbare ruimte stellen we eisen aan het ontwerp, het materiaal en gebruik om de mate van circulariteit te verhogen. Dit leggen we vast in beleid en plannen om daar vervolgens uitvoering aan te geven. Op basis van resultaten sturen we bij.
- Als werkgever en inkoper stimuleren we de interne organisatie om circulair te werken. Zo ontwikkelen we circulaire principes voor onze inkopen en zorgen we voor kennisontwikkeling bij onze medewerkers op het thema circulair.
- Als samenwerkingspartner stimuleren we onze partners om circulair te werken. We werken bijvoorbeeld samen met IBKW voor het toepassen van circulaire principes in de openbare ruimte en met QuaWonen om circulair te bouwen, slopen en renoveren. Ook werken we regionaal samen met de regio 't Groene Hart Werkt om circulariteit in de regio te bevorderen.
- Als facilitator stimuleren we inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen om circulair te handelen. We ondersteunen initiatieven en projecten uit de samenleving die circulariteit bevorderen. Ook stimuleren we kennisuitwisseling tussen bedrijven en onderwijs.

Koppeling met andere gemeentelijke beleidsthema's

Door aan de slag te gaan met circulaire economie, dragen we niet alleen bij aan duurzaamheid, maar ook aan andere beleidsthema's die wij als gemeente belangrijk vinden.

Circulariteit draagt bij aan het milieubeleid, door vermindering van afval en het bevorderen van hergebruik van materialen. Dat leidt tot een schonere leefomgeving.

Circulariteit draagt ook bij aan economisch beleid en bevordert technologische en procesinnovaties. Door duurzaam bouwen en herontwikkeling van infrastructuur draagt het bij aan ruimtelijke ordening.

3.5 Onze ambitie 2050 en 2030

De gemeente Krimpen aan den IJssel omarmt de landelijke doelstelling van het Rijk: een volledig circulaire economie in 2050. In 2030 moeten we al op de helft zijn: 50% minder verbruik van primaire abiotische grondstoffen (dit zijn mineralen, fossiele brandstoffen en metalen).

3.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

In het Circulair Actieprogramma zijn de doelen en actielijnen voor 2024-2027 opgenomen. Doelen blijven staan zoals in het actieprogramma. In het nieuwe Duurzaamheidsprogramma vullen we deze aan met een aantal acties.

Aanvullende acties op het circulair actieprogramma								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Onderzoeken of de reductie van wegwerpluiers bevorderd kan worden.	nee	ja	ja	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	n.t.b.
Pilot inzetten van opruimcoaches voor het opruimen en hergebruik van spullen.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Sociaal Domein, MCO-gemeenten
Deelname aan Week van de Circulaire Economie.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Versnellingshuis
Deelname aan de Week zonder Afval.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Zero Waste Nederland
Onderzoeken van actievere samenwerking met kringloopwinkels.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Kringloopwinkels
Inwoners informeren over Stichting Kracht door Delen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Kracht door delen
Onderzoek opt-in systeem ongeadresseerd drukwerk.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Beleid en beheer openbare ruimte (BBOR)
Promoten Circulair Loket Zuid-Holland (voor ondernemers).	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Provincie Zuid-Holland
Aansluiting bij Actieplan Groene Hart Circulair (o.a. circulaire ambachtsnetwerk en circulaire inkoop).	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW/BBOR	uitvoerder	Groen Hart circulair
Mogelijkheden onderzoeken voor hergebruik zonnepanelen.	nee	nee	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Alternatief (circulair) welkomscadeau voor nieuwe werknemers, relatiegeschenken en voor jubilea.	ja	ja	ja	nee	nieuw	M&O/DWW	uitvoerder	Facilitair
Circulaire richtlijnen opstellen voor evenementen 2025-2026	nee	ja	ja	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Veiligheid
Opstellen nieuwe circulaire visie en actieprogramma.	nee	nee	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	BBOR
Uitvoer Programma Energie- en grondstoffentransitie in beweging	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW en Veiligheid	uitvoerder	DCMR
Opstellen nieuwe circulaire visie en actieprogramma.	nee	nee	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	BBOR, Vastgoed, Economie, IBKW

4 Mobiliteit

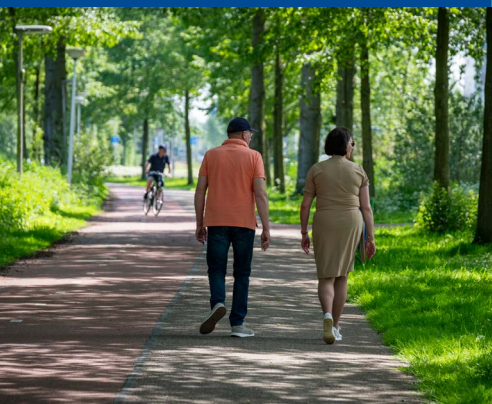
Mobiliteit is essentieel voor het verbinden van mensen en voorzieningen. Bijna een kwart van de CO₂-uitstoot in Nederland komt van mobiliteit, wat de noodzaak benadrukt voor duurzamere vervoersopties. Meer auto's en wegen zijn geen duurzame oplossingen op de lange termijn. We zijn bezig met een overgang naar een mobiliteitssysteem dat bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid combineert. Dit vraagt ook om ander reisgedrag van onszelf, onze inwoners en bezoekers.

4.1 De opgave

De opgave voor Krimpen aan den IJssel is het toegankelijk en aantrekkelijk maken van duurzame mobiliteit. Dit gaat om alle verplaatsingen binnen de gemeente. Denk aan woon-werkverkeer, zakelijke reizen, bezorgservices en logistiek. Voor duurzame mobiliteit werken we aan het verminderen van verplaatsingen, het stimuleren van lopen, fietsen, openbaar vervoer (inclusief vervoer over water) en deelmobiliteit en het ondersteunen van elektrisch en schoon vervoer. Op deze manier bevorderen we ook de gezondheid (beweging en schone lucht) en verminderen we de CO₂-uitstoot.

4.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Het **Klimaatakkoord** en het **Schone Lucht Akkoord** bieden de belangrijkste kaders voor duurzame mobiliteit. De **Wet Werkgebonden Personenmobiliteit** komt voort uit het Klimaatakkoord. Deze wet verplicht werkgevers met meer dan 100 werknemers om de CO₂-uitstoot van hun



werkgebonden personenmobiliteit te registreren en op den duur te verminderen. Dit omvat zowel woon-werkverkeer als zakelijk verkeer.

Vanuit de Nationale Agenda voor Laadinfrastructuur wordt een landelijk dekkend laadnetwerk gestimuleerd. Dit wordt regionaal uitgevoerd via de **Regionale Aanpak Laadinfrastructuur**.

Verder krijgen (transport)bedrijven te maken met **Zero Emissie Zones** in de binnensteden. Dit betekent dat transport met CO₂-emissies niet meer toegestaan zijn in de binnensteden. Dit geldt onder andere vanaf 2025 voor Rotterdam, Den Haag, Gouda en Breda.

Vanuit de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) is de **Strategische Agenda 2023-2026** vastgesteld. Op de agenda staat onder andere de blijvende inzet op actieve en collectieve vormen van mobiliteit. Denk hiervoor aan lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit. Ook staat het versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk en het herstellen van het openbaar vervoersysteem op de agenda.

De MRDH ontwikkelde ook het **Programma Duurzame Mobiliteit**. Binnen het programma werken de 21 gemeenten samen aan een duurzame regio met schoon, stil en energiezuinig vervoer. Zij hebben de ambitie om binnen de sector Mobiliteit en Transport in 2025 30% minder CO₂ uit te stoten ten opzichte van 2015. Vanuit het programma is regionaal maatregelenpakket samengesteld en uitgevoerd. Na een heroriëntatie focust de MRDH zich op: samenwerking op deelmobiliteit, werkgeversaanpak en verduurzaming logistiek.

4.3 Waar staan we nu?

De afgelopen jaren voerden we een aantal acties uit om duurzame mobiliteit te stimuleren:

1. Integreren van duurzame mobiliteit in Verkeer- en vervoersvisie (2024).
2. Veiliger maken van oversteekplaatsen en fietspaden door onder andere het plaatsen van slimme verkeerslichten en het breder maken van fietspaden.
3. Aanleggen van nieuwe fietsstraten.
4. Pilots met deelscooters en-fietsen.
5. Uitrollen van 3 deelauto's in Krimpen door GreenWheels.
6. Ondersteunen van bedrijven in de werkgeversaanpak voor duurzame mobiliteit.
7. Ontwikkelen en uitrollen van de Slim Reizen App voor het stimuleren van duurzaam reisgedrag onder inwoners.
8. Stimuleren van fietsen door communicatieacties zoals de 'Fiets naar je werk dag'.
9. Stimuleren van het openbare vervoer door financiële steun, zoals kortingsacties en het gratis maken voor specifieke doelgroepen.
10. Proactief plaatsen van laadpalen (inclusief snelladers) bij onder andere herbestratingsprojecten en op aanvraag van inwoners. Ook testen we kabelgroottegels voor het opladen van auto's.
11. Realisatie van zero emissie RET bussen; Krimpen is de eerste gemeente in onze regio waar alle RET bussen zero emissie zijn.

Het aantal geregistreerde elektrische personenauto's steeg van 24 in 2018 naar 409 in juni 2024. Ook zijn er 8,9 (semi) publieke e-laadpunten per 1.000 inwoners. Dat zijn 264 laadpunten in Krimpen. In 2019 waren er 3,1 laadpunten per 1.000 inwoners.



4.4 Welke rollen pakken we als gemeente?

Als gemeente willen we vanuit de volgende rollen invloed uitoefenen op de opgave voor mobiliteit:

- Als opdrachtgever, eigenaar en beheerder richten we de buitenruimte in voor duurzame en veilige mobiliteit. Ook nemen we CO₂-uitstoot mee bij het selecteren van onze leveranciers.
- Als werkgever geven we het goede voorbeeld door duurzaam reizen te stimuleren onder onze eigen medewerkers.
- Als samenwerkingspartner werken we samen in de regio om duurzame mobiliteit te faciliteren. Zo nemen we actief deel aan het Programma Duurzame Mobiliteit van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en Zuid-Holland Bereikbaar.
- Als facilitator stimuleren we initiatieven en projecten die duurzame mobiliteit bevorderen. Dit kan door plaats te maken voor bijvoorbeeld deelauto-initiatieven. Ook stimuleren we inwoners en bedrijven om voor duurzamere mobiliteitsopties te kiezen.

Koppeling met andere gemeentelijke beleidsthema's

Door aan de slag te gaan met duurzame mobiliteit, dragen we niet alleen bij aan duurzaamheid, maar ook aan andere beleidsthema's die wij als gemeente belangrijk vinden.

Duurzame mobiliteit draagt bij aan het milieubeleid door minder uitstoot van schadelijke stoffen en daarmee schonere lucht. Het draagt bij aan sociaal- of gezondheidsbeleid. Meer bewegen door fietsen en lopen is goed voor de gezondheid van inwoners.

Minder auto's op de weg betekent minder ongelukken, dus het draagt ook bij aan verkeersveiligheid. Minder geluidsoverlast en meer ruimte voor groen en spelen zorgt voor betere leefbaarheid.

Tot slot zorgt duurzame mobiliteit ook voor betere bereikbaarheid en minder files, wat goed is voor de economie.

4.5 Onze ambitie 2050

In 2050 is er geen CO₂-uitstoot meer door verplaatsingen in de gemeente. Verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente bestaan uit lopen, fietsen en elektrisch vervoer. Er zijn mobiliteitshubs waar deelmobiliteit en openbaar vervoer beschikbaar is. Ook zijn bijna alle wegen maximaal 30km per uur. Dit zorgt voor een lagere uitstoot en minder lawaai van auto's. Daarbij maakt het fietsen aantrekkelijker door meer ruimte en veiligheid. Ook zijn nieuwe, aantrekkelijke loop- en fietsroutes gecreëerd. Er zijn voldoende laadpunten voor transport en vervoer. Ook zijn alle logistieke bewegingen emissievrij. Denk hierbij aan de pakketbezorging en de bevoorrading van winkels en horecabedrijven.

4.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Er wordt meer gebruik gemaakt van lopen, fietsen, openbaar vervoer (ov) en deelauto's

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In de aankomende 4 jaar zorgen we dat het aantal duurzame verplaatsingen per persoon per dag groeit. Dit is ten opzichte van het totaal aantal verplaatsingen in de gemeente. Dit bereiken we door verschillende bewustwordingscampagnes en het verbeteren van faciliteiten voor duurzame vormen van vervoer, zoals lopen en fietsen. Dit doen we zowel voor inwoners als voor bedrijven. 2. Tot 2029 groeit het aantal deelauto's van 3 naar 5. Ook dit doen we door bewustwording. Daarnaast doen we dit door uitbreiding van locaties voor deelmobiliteit. Ook onderzoeken we meer verschillende mogelijkheden tot het delen van vervoersmiddelen. 3. We willen dat het aantal personenauto's per inwoner in 2028 gelijk blijft of minder is dan in 2024. Nu is het aantal personenauto's per inwoner 0,48. We bereiken dit door het verder faciliteren van een robuust deelautosysteem en goede faciliteiten voor lopen en fietsen. Ook het voeren van campagne om meer te fietsen en lopen zetten we hiervoor in. 4. In de aankomende 4 jaar heeft 20% van de Krimpense bedrijven (>100 medewerkers) een mobiliteitsscan uitgevoerd. 15% heeft zich in de aankomende 4 jaar gecommitteerd aan het Werkgeversnetwerk Duurzame Mobiliteit door een intentieverklaring te tekenen. Dit doen we door het uitrollen van de aanpak van Zuid-Holland Bereikbaar en aan te sluiten bij Klimaataliantie Rotterdam. We nemen over wat voor Krimpen relevant is. Ook rollen we de werkgeversaanpak in onze eigen organisatie uit, waaronder de introductie van de lease-fietsregeling.	• Aandeel van duurzame verplaatsingen (lopen, fietsen, ov) binnen de gemeente ten opzichte van het totaal verplaatsingen. Dit meten we via een bewerking van de cijfers van het Onderweg in Nederland onderzoek van CBS. • Aantal deelauto's in de gemeente. Dit meten we via ons contact met de aanbieder. • Aantal personenauto's per inwoner. Dit meten we via Allecijfers.nl. • Percentage bedrijven die moeten voldoen aan de Werkgebonden Personenmobiliteit Rapportageverplichting waarvoor een mobiliteitsscan is uitgevoerd en aantal gecommitteerde bedrijven aan het Werkgeversnetwerk Duurzame Mobiliteit.	1. Aanmoedigen van lopen en fietsen. 2. Opzetten robuust deelautosysteem in samenhang met ov locaties. 3. Werkgeversaanpak aanjagen bij bedrijven in Krimpen.

4.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Actielijn 1 Aanmoedigen van lopen en fietsen								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Communicatieplan opstellen voor het stimuleren van lopen en fietsen. Daarin komen onderstaande campagnes in terug.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Campagne 'Doortrappen' voor senioren.	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW	facilator	Landelijke campagne team, Veilig verkeer Nederland afdeling Krimpen
Lokale vertaling van landelijke campagne 'Da's zo gefietst' gericht op verschillende doelgroepen	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Sportverenigingen en andere maatschappelijke instellingen
Verbeteringen aan loop- en fietsroutes actief communiceren onder inwoners.	ja	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	uitvoerder	DWW
In vergunningen voor evenementen eisen dat er gecommuniceerd wordt hoe men met ov, lopend en fietsend kan komen. Dit doen we ook bij onze eigen evenementen.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Veiligheid
Campagne rondom Algerabrug voor anders reizen tijdens de afsluiting.	nee	ja	nee	nee	nieuw	Rijkswaterstaat	facilator	Zuid-Holland Bereikbaar, Communicatie

4.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Actielijn 2 Opzetten robuust deelaautosysteem in samenhang met ov locaties en aanmoedigen auto's delen								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Uitwerking van de locaties voor deelmobiliteit.	nee	ja	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Stimuleren van de overstap van deelauto's naar elektrische deelauto's.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Greenwheels
Doorlopende promotie van de deelauto.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Greenwheels
Promoten carpoolen onder inwoners.	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

Doel 1 Actielijn 3 Werkgeversaankpak aanjagen bij organisaties in Krimpen.								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Verkennen en uitrollen van werkgeversaankpak Zuid-Holland Bereikbaar/Klimaatalliantie Rotterdam (voor Krimpen relevante onderdelen).	nee	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Zuid-Holland Bereikbaar, gemeente Rotterdam en Rijkswaterstaat
Uitrollen werkgeversaankpak intern, waaronder de leasefietsregeling.	nee	ja	ja	ja	nieuw	HR	uitvoerder	DWW

4.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Er wordt meer gebruik gemaakt van elektrische mobiliteit		
Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. Tot 2029 willen we zorgen voor 10% groei van het aantal geregistreerde elektrische auto's. Dit zijn personenauto's en bedrijfsauto's bij elkaar opgeteld. Nu is dit 3% van het totaal aantal geregistreerde auto's. Hiervoor breiden we de laadinfrastructuur uit en onderzoeken we of we een regionale aanpak snel laden, slim laden en logistiek laden kunnen ontwikkelen. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor een milieuzone. Tot slot vragen we via inkoop en aanbestedingen naar de inzet van elektrisch materieel door onze leveranciers. 2. Het aantal laadpalen is hoger dan 146 (2024).	- Aantal geregistreerde elektrische auto's (personenauto's en bedrijfswagens samen). Dit meten we via Allecijfers.nl. - Aantal (semi)publieke laadpunten. Dit meten we via Waarstaatjegemeente.nl.	- Uitbreiden van het aanbod voor laadinfrastructuur. - Kansen van milieuzones in Krimpen onderzoeken. - Elektrificatie van voertuigen van vaste partners en andere partijen.

4.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Actielijn 1 Uitbreiden van het aanbod voor laadinfrastructuur								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Aanleg van kabelgoottegels opschalen.	ja	ja	ja	ja	nieuw	BBOR	uitvoerder	DWW
Vernieuwen plankaart voor elektrisch laden.	nee	ja	nee	nee	nieuw	BBOR	uitvoerder	DWW, RAL
Ontwikkelen regionale aanpak snelladen/slim laden/logistiek laden.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Regio

Doel 2 Actielijn 2 Kansen voor milieuzones in Krimpen onderzoeken								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Onderzoek naar haalbaarheid en wenselijkheid zero-emissiezones.	nee	ja	ja	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	DWW

Doel 2 Actielijn 3 Elektrificatie van voertuigen van vaste partners en andere partijen								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Opstellen gunningscriteria voor duurzame mobiliteit bij nieuwe aanbestedingen (na positieve marktconsultatie).	nee	ja	ja	nee	nieuw	Inkoop	uitvoerder	DWW, sociaal domein

5 Klimaatadaptatie

Gevolgen van klimaatverandering zijn steeds meer voelbaar. We hebben te maken met heftigere regenbuien, langere droge periodes, meer en hetere zomerdagen en een grotere kans op overstromingen door zeespiegelstijging. Aan ons als gemeente, inwoners en organisaties de taak om onze gemeente weerbaar te maken voor de gevolgen en zoveel mogelijke overlast en schade te voorkomen. Zo passen we ons aan aan het veranderende klimaat.

5.1 De opgave

De opgave voor Krimpen aan den IJssel omvat het verder klimaatbestendig inrichten van de buitenruimte en gebouwde omgeving. Hierin moeten we rekening houden met onze kwetsbaarheid voor overstromingen, hitte, droogte, bodemdaling en extreme regen- en stormbuien. Het klimaatbestendig inrichten van de gemeente is niet alleen de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar ook van inwoners en ondernemers. Zij moeten zich ook gaan voorbereiden op extremere weersomstandigheden. Hiervoor is een integrale aanpak nodig, met daarin fysieke maatregelen, maar ook aandacht voor bewustwording en participatie van inwoners en ondernemers.

5.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Op landelijk en regionaal niveau zijn er belangrijke ontwikkelingen op het gebied van klimaatadaptatie die van invloed zijn op gemeenten. Landelijk geven de **Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS)**, het **Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)**



en het **Deltaprogramma Zoetwater** een uitgebreid kader voor het identificeren van kwetsbaarheden en het ontwikkelen van adaptatiemaatregelen. Deze programma's verplichten gemeenten om stresstesten uit te voeren, en uitvoeringsagenda's op te stellen. En maatregelen te nemen om de waterhuishouding te verbeteren en de kwetsbaarheid voor droogte te verminderen.

De gemeente is aangesloten bij de **Regiodeal Bodemdaling Groene Hart**. Binnen de Regiodeal werken overheden, kennisinstellingen, agrarische sector, bewoners en bedrijfsleven gezamenlijk aan een aanpak voor het omgaan met bodemdaling. Dit gebeurt door innovatieve experimenten uit te voeren en slim samen te werken.

Regionaal is de provincie Zuid-Holland actief in verschillende deelprogramma's van het nationale Deltaprogramma. En neemt het voortouw met initiatieven als het **Convenant Toekomstbestendig Bouwen**, waar klimaatadaptatie een onderdeel van is. Ook ondersteunt de provincie in de ontwikkeling van de **Klimaatatlas**. Gemeenten worden aangemoedigd om klimaatadaptatie onderdeel te maken van hun beleid en plannen. De **Klimaat Informatiehub** voor data en inzichten is beschikbaar. Ook is financiële ondersteuning aan te vragen voor klimaatadaptatieprojecten. Deze ontwikkelingen helpen gemeenten om effectief bij te dragen aan een klimaatbestendige toekomst.

5.3 Waar staan we nu?

Samen met samenwerkingspartners werkten we de afgelopen jaren vooral aan het managen van water. We namen verschillende maatregelen om beter voorbereid te zijn op schommelingen in de waterstand:

1. Versterking van de dijken langs de IJssel en het opstellen van een regionaal crisisbeheersplan.
2. Actieve monitoring van grondwaterstanden en verbeterde afvoercapaciteit van riolering in woonwijken, zoals Langeland en Oud-Krimpen, om wateroverlast te beperken.
3. Rioleringen worden wijkgericht vervangen in combinatie met het ophogen van wegen en het herinrichten van de openbare ruimte. Bij de herinrichting hebben we aandacht voor vergroening en wateropvang.
4. We testen onze ontwerpen van nieuwe riolering met zwaardere buien. Ook kijken we naar een berging van regenwater in de openbare ruimte om overlast te voorkomen.
5. Parkeerplaatsen zoveel mogelijk met 'groene' (half)verharding.
6. Stimulering van vergroening en klimaatadaptatieve maatregelen bij inwoners en ondernemers. Door onder andere subsidies voor rioolgerelateerde voorzieningen bij laag gelegen (niet onderheide) woningen.

Veel acties worden vanuit bestaand beleid uitgevoerd. Zo is klimaatadaptatie onderdeel van het Gemeentelijk Rioleringsplan, Groenbeleids- en -beheerplan en het Beheerplan Openbare Ruimte. De aankomende periode bouwen we voort op wat er al gedaan is en nemen we aanvullende stappen richting een klimaatbestendige gemeente.

5.4 Welke rollen pakt de gemeente?

Als gemeente oefenen we vanuit de volgende rollen invloed uit op de opgave voor klimaatadaptatie:

- Als opdrachtgever, eigenaar en beheerder maken we stap voor stap het maatschappelijk vastgoed en de openbare ruimte klimaatbestendig. Dit leggen we vast in beleid en plannen om daar vervolgens uitvoering aan te geven. Op basis van resultaten sturen we bij.
- Als samenwerkingspartner werken we samen om de fysieke leefomgeving klimaatbestendig in te richten en ons voor te bereiden op extreme weersomstandigheden. Zo werken we bijvoorbeeld samen met waterschappen, veiligheidsregio's en de provincie aan een duidelijk crisis- en communicatieplan voor wateroverlast en overstromingen.
- Als facilitator stimuleren we inwoners en ondernemers om klimaatadaptatieve maatregelen te nemen. We maken hen bewust van het probleem en bieden hulp bij aanpassingen.

Koppeling met andere gemeentelijke beleidsthema's

Door aan de slag te gaan met klimaatadaptatie, dragen we niet alleen bij aan duurzaamheid, maar ook aan andere beleidsthema's die wij als gemeente belangrijk vinden.

Klimaatadaptatie door betere groenvoorzieningen en waterbeheer helpt bij milieubeleid. Zo is er minder wateroverlast en hitte.

Het helpt sociaal beleid, doordat er minder gezondheidsproblemen zullen zijn door hitte en betere luchtkwaliteit.

Het draagt bij aan economisch beleid door minder schade van extreme weersomstandigheden. Dat zorgt voor kostenbesparing bij bedrijven, inwoners en verzekeringsmaatschappijen.

Tot slot zal door meer groen en water in Krimpen klimaatadaptatie bijdragen aan een betere leefomgeving.

5.5 Onze ambitie 2050

In 2050 is Krimpen aan den IJssel klimaatbestendig.

De buitenruimte en gebouwde omgeving zijn weerbaar voor hevige wateroverlast en extreme hitte of droogte. Dit betekent dat water en bodem sturend zijn voor ontwikkelingen.

We moeten slim omgaan met ons grondwater, hemelwater en water uit rivieren. We moeten de waterkwaliteit op peil houden en er moet voldoende drinkwater beschikbaar zijn. Ook ons groen speelt een belangrijke rol in het klimaatbestendig houden van onze gemeente. Planten en bomen zorgen voor wateropvang, verkoeling en schone lucht in de wijken. Ook onze inwoners en ondernemers zijn goed voorbereid op extreme weersomstandigheden en overlast; ze weten welk risico ze lopen en weten wat ze kunnen doen.

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 In elk project in de buitenruimte maken we standaard afwegingen op basis van klimaatbestendige inrichting, ontwerp en materiaalgebruik

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In 2028 is het aantal m² openbaar groen gelijk of hoger dan in 2024. Dit was in 2024 711.123 m². Dit realiseren we door eisen voor groen mee te nemen in de uitvoering van bestaande en nieuwe beleidstukken, richtlijnen en beheerplannen. Zo kijken we naar het vergroenen van recreatieplekken en bij herstratingsprojecten leggen we grasparkeervakken aan. 2. In 2028 is het aantal bomen gelijk aan het aantal bomen in 2024, namelijk 10.838. Dit realiseren we door voor bomen die door omstandigheden gekapt worden nieuwe bomen te planten. Indien mogelijk planten wij meer bomen terug als hiervoor voldoende ruimte beschikbaar is.	- Aantal m² openbaar groen. Dit betreft zowel laag groen als bomen. - Aantal bomen in het openbaar groen.	- Uitvoering, en (tussentijds)evaluatie van het Gemeentelijke Rioleringsplan, Groenbeleid- en beheerplan en het beheerplan openbare ruimte. - Evalueren en monitoren van de risico's en effecten.

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Actielijn 1 Uitvoering, en (tussentijds)evaluatie van het Gemeentelijke Rioleringsplan, Groenbeleid- en beheerplan en het beheerplan openbare ruimte.								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Opstellen van klimaatadaptieve criteria in het handboek voor ontwerp en uitvoering van projecten in de openbare ruimte.	ja	nee	nee	nee	nieuw	BBOR	uitvoerder	IBKW
Uitvoeren van Gemeentelijk Rioleringsplan Groenbeleidsplan en beheerplan openbare ruimte.	ja	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	uitvoerder	IBKW
Monitoren van de voortgang van het Gemeentelijk Rioleringsplan, Integrale beeldkwaliteit openbare ruimte, Grondwater en beheerplan openbare ruimte.	ja	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	uitvoerder	IBKW
Evalueren met bewoners over klimaatadaptieve maatregelen vanuit de gemeente.	ja	nee	nee	ja	nieuw	BBOR	facilitator	DWW

Doel 1 Actielijn 2 Evalueren en monitoren van de risico's en effecten van klimaatverandering								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Uitvoeren verplichte stresstest vanuit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.	ja	ja	nee	nee	bestaand	BBOR	opdrachtgever	HHSK
Klimaatdialoog organiseren met behulp van de stresstesten met relevante stakeholders.	nee	ja	ja	nee	bestaand	BBOR	uitvoerder	geen

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Inwoners weten welk risico ze lopen bij (extreme) wateroverlast, overstromingen en hitte en weten welke maatregelen ze kunnen treffen

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In de aankomende 4 jaar hebben we 1.200 mensen bereikt met passieve communicatie. Passieve communicatie bestaat onder andere uit de informatie via nieuwsbrieven en onze websites, zoals krimpetaan-denijssel.nl, krimpenduurzaam.nl, en krimpenwijzer.nl. Via deze kanalen communiceren we over mogelijke risico's die inwoners lopen en over welke maatregelen ze kunnen nemen. We houden hierbij de landelijke aanpak voor waterbewust gedrag in de gaten en nemen relevante adviezen hieruit over. 2. In 2028 is 50% van onze inwoners zich bewust van de mogelijke risico's die zij lopen bij hitte, wateroverlast en overstromingen. Ook weet 20% welke maatregelen ze daartegen kunnen nemen. Dit realiseren we door zelf de risicogroepen en -gebieden in kaart te brengen. Op basis daarvan doen we gerichte campagnes om inwoners bewust te maken en te helpen bij het nemen van maatregelen.	- Bereik aantal inwoners passieve communicatie. Hiervoor tellen we het aantal bezoekers van de websites bij elkaar op. - Bewustwording bij inwoners over risico's en maatregelen. Dit meten we via Gemeentepeiler. In 2025 starten we met een nulmeting. (De Gemeentepeiler wordt op dit moment ingevuld door gemiddeld 375 inwoners per vragenlijst. Dit geeft een indicatie, maar is niet representatief voor de hele gemeente.)	- Inwoners stimuleren om concrete maatregelen te nemen voor, tijdens en na (extreme) hitte. - Inwoners stimuleren om concrete maatregelen te nemen voor, tijdens en na (extreme) wateroverlast. - Inwoners informeren en stimuleren om concrete maatregelen te nemen bij overstromingen.

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Actielijn 1 Inwoners stimuleren om concrete maatregelen te nemen voor, tijdens en na (extreme) hitte.								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Verkenning risicogroepen bij hitte en de maatregelen die zij kunnen nemen.	nee	ja	nee	nee	nieuw	onbekend	uitvoerder	Krimpenwijzer, Sociaal domein, GGD
Communicatiestrategie maken en uitvoeren.	nee	ja	nee	nee	nieuw	onbekend	uitvoerder	Krimpenwijzer, Samenleving, Sociaal domein, Seniorenplatform
Uitbreiding informatie over maatregelen rond en tegen hitte op gemeentewebsites en platforms van samenwerkingspartners.	nee	ja	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	Krimpenwijzer, Sociaal domein
Watertappunten en schaduwplekken in de openbare ruimte in kaart brengen en communiceren.	nee	ja	nee	nee	nieuw	BBOR	uitvoerder	Samenleving, Sociaal Domein, IBKW

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Actielijn 2 Inwoners stimuleren om concrete maatregelen te nemen voor, tijdens en na (extreme) wateroverlast.								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Subsidie rioolgerelateerde voorzieningen bij laaggelegen woningen promoten.	ja	nee	nee	nee	nieuw	BBOR	uitvoerder	geen
Communiceren over mogelijke (crisis)scenario's met mogelijke handelingen voor inwoners.	nee	ja	nee	ja	bestaand	Veiligheid	uitvoerder	Veiligheid. Veiligheidsregio, Krimpenwijzer
(Uitbreiding) informatie over mogelijke maatregelen voor, tijdens en na wateroverlast op gemeentewebsites en platforms van samenwerkingspartners.	nee	ja	ja	ja	bestaand	Veiligheid	uitvoerder	Veiligheid. Veiligheidsregio, Krimpenwijzer
Landelijke aanpak Waterbewust Gedrag volgen en eventuele adviezen overnemen.	nee	ja	ja	ja	bestaand	Veiligheid	uitvoerder	geen

Doel 2 Actielijn 3 Inwoners informeren/stimuleren om concrete maatregelen te nemen bij overstromingen.								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Communicatiestrategie maken en uitvoeren.	nee	ja	ja	ja	nieuw	Veiligheid	uitvoerder	Veiligheid
Een mitigatie/contingentieplan opstellen en herzien. Dit is een stappenplan voor noodsituaties en eventuele evacuaties.	nee	nee	ja	nee	nieuw	Veiligheid	uitvoerder	Veiligheid. Veiligheidsregio

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 3 Er zijn meer ondernemers op bedrijventerreinen en in winkelgebieden die klimaatadaptieve maatregelen nemen

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
In de aankomende 4 jaar dienen 5 ondernemers een subsidieaanvraag in voor het nemen van klimaatadaptieve maatregelen. Dit stimuleren we door de subsidie voor groene gevels en daken te vernieuwen en te communiceren richting ondernemers. Ook brengen we andere mogelijke maatregelen onder de aandacht via bijeenkomsten in samenwerking met de ondernemersvereniging OKK.	• Uitgifte subsidies aan ondernemers.	1. Stimuleren ondernemers om klimaatadaptieve maatregelen te nemen (in samenhang met circulair, energie en biodiversiteit).

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 3 Actielijn 1 Stimuleren ondernemers om klimaatadaptieve maatregelen te nemen (in samenhang met circulair, energie en biodiversiteit)								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Subsidie voor groene gevels en daken toegankelijker maken en voortzetten in nieuwe GRP (in samenhang doel 4 biodiversiteit).	ja	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	uitvoerder	DWW
Communiceren over mogelijke klimaatadaptieve maatregelen (in samenhang doel 4 biodiversiteit).	nee	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Ondernemerskring Krimpen
Verkennen of en hoe we ondernemers kunnen stimuleren dan wel verplichten hemelwater op te vangen.	ja	ja	nee	nee	nieuw	BBOR	uitvoerder	geen
Artist impressions ontwikkelen om ondernemers enthousiast te maken voor vergroening met beelden van hun eigen vergroende pand (in samenhang doel 4 biodiversiteit).	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 4 Meer woningen (en tuinen) zijn beter bestand tegen extreme weersomstandigheden

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In de aankomende 4 jaar maken 250 inwoners gebruik van ondersteunende diensten vanuit de gemeente om klimaatadaptatieve maatregelen te nemen. We verkennen wat inwoners nodig hebben aan ondersteuning, denk aan mogelijke inzet van tuincoaches en de Tegeltaxi. We stimuleren vergroening door de subsidieregeling voor groene gevels en daken te vernieuwen en door mee te doen aan het NK Tegelwippen. 2. In 2025 doen we een nulmeting om het percentage groene tuinen te meten. In 2028 moet dit hoger zijn dan in 2025.	• Aantal inwoners die gebruik maken van ondersteunende diensten vanuit de gemeente voor het nemen van klimaatadaptatieve maatregelen. • Percentage vergroening tuinen.	1. Vergroening tuinen – in samenhang met biodiversiteit. 2. Stimuleren klimaatadaptief renoveren en bouwen woningen – in samenhang met biodiversiteit.

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 4 Actielijn 1 Vergroening tuinen – in samenhang met biodiversiteit.								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Meedoen aan landelijke campagne NK Tegelwippen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Onderzoeken welke ontzorging inwoners nodig hebben om hun woning en tuin te vergroenen en biodiverser te maken.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	BBOR
Pilot uitvoeren voor de inzet van tuincoaches die helpen bij het meer biodivers en groen maken van versteende tuinen (in samenhang doel 3 biodiversiteit).	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	BBOR
Onderzoeken doelmatigheid en effecitiviteit van de tegeltaxi en mogelijk voortzetten.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	BBOR, groenaannemer
Voortzetten deelname aan Stichting Steenbreek.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW/BBOR	uitvoerder	BBOR, groenaannemer
Verkennen hoe we groen oppervlak bij particulieren (inwoners en bedrijven) kunnen monitoren en zo mogelijk uitvoeren.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	BBOR
Subsidie voor groene gevels en daken toegankelijker maken en voortzetten in nieuwe GRP (in samenhang doel 4 biodiversiteit).	ja	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	uitvoerder	DWW
Stimuleren van de aanleg van geveltuinen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	geen

5.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

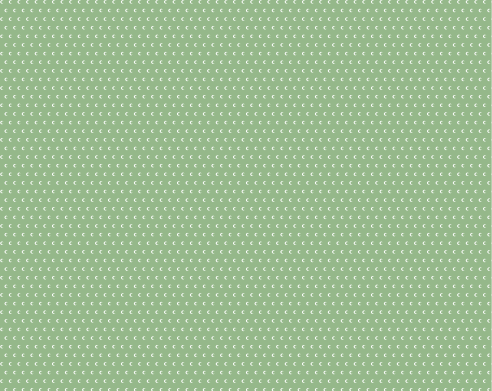
Doel 4 Actielijn 2 Stimuleren klimaatadaptief renoveren en bouwen woningen – in samenhang met biodiversiteit.								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Onderzoeken hoe de gemeente wateropslag- en opvang en grijswater bij nieuwbouw kan verplicht dan wel stimuleren.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	BBOR, QuaWonen
Onderzoeken hoe de gemeente systemen voor het hergebruik van grijswater bij bestaande en nieuwbouwwoningen kan stimuleren en daar uitvoering aan geven.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Vergunningverlening
Onderzoeken hoe groene daken en gevels gestimuleerd kunnen worden bij nieuwbouwprojecten.	nee	nee	ja	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

6 Biodiversiteit

De biodiversiteit wereldwijd neemt in een alarmerend tempo af. Dit komt vooral door intensieve landbouw, verstedelijking, vervuiling, klimaatverandering, ontbossing en het uitputten van natuurlijke hulpbronnen. In Nederland is de situatie niet anders. De biodiversiteit is hier sneller en sterker afgenomen dan in de rest van Europa. Het verlies van biodiversiteit bedreigt niet alleen de natuur, maar ook de menselijke samenleving. Wij zijn namelijk afhankelijk van de voordelen die we van de natuur krijgen, zoals voedsel, schoon drinkwater en CO₂-opslag. Daarom is het essentieel om snel en effectief actie te ondernemen, om verdere achteruitgang te voorkomen en herstel te bevorderen.

6.1 De opgave

De opgave omvat het verhogen van de biodiversiteit in de gemeente. Dit doen we via het groen en water in de openbare ruimte. Denk hierbij aan het planten van diverse vaste planten en bomen die passen in de omgeving. Ook kun je denken aan het natuurvriendelijk maken van onze oevers. Ook willen we het maatschappelijk vastgoed en nieuwe woningen natuurinclusief maken. Denk hierbij aan het toevoegen van vleermuiskasten, vogelnesten en groene daken en gevels. Onze inwoners en bedrijven helpen we om hetzelfde te doen met hun pand en buitenruimte. Via scholen leren jongeren meer over het belang van biodiversiteit en wat ze thuis kunnen doen. Denk aan lessen in de natuur.



6.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Vanuit de EU-natuurherstelwet is Nederland verplicht om maatregelen te nemen om uiterlijk in 2030 minstens 30% van alle beschadigde ecosystemen te herstellen. In 2040 moet dit 60% zijn en in 2050, 90%. Andere Europese richtlijnen zijn de **Europese Habitatrichtlijn**, **Europese Vogelrichtlijn** en de **Kaderrichtlijn Water**.

Het **Nationaal Programma Landelijk Gebied** omvat landelijke en gebiedsgerichte maatregelen. Waarbij per gebied wordt gekeken naar emissiereductie, natuurherstel en waterbeheer. Dit valt onder de **Nationale Omgevingsvisie** en wordt uitgevoerd in samenwerking met provincies, gemeenten, waterschappen, ondernemers en terreinbeheerders, met betrokken ministeries van LNV, IenW en BZK.

De provincie Zuid-Holland heeft het **Programma Landelijk Gebied** en de **Groeiagenda Natuurinclusief Zuid-Holland**. Deze programma's richten zich op het creëren van gezonde ecologische systemen en het integreren van biodiversiteit in stedelijke ontwikkeling. Dit vraagt om samenwerking tussen provincie, waterschappen en gemeenten. Daarnaast biedt de provincie subsidies voor projecten die bijdragen aan natuurherstel. Deze initiatieven helpen gemeenten om actief bij te dragen aan het verbeteren van biodiversiteit en het realiseren van provinciale doelen.

6.3 Waar staan we nu?

Binnen de gemeentegrenzen is de hoofdfunctie wonen en werken. Er is geen ruimte om “nieuwe” grond vrij te maken voor natuur. Wel zetten we ons actief in voor het versterken van de biodiversiteit.

Dit doen we vanuit de beleidsnota ‘Biodiversiteit verdient aandacht binnen Krimpen aan den IJssel’ (2019).

De gemeente zette in op:

1. Het verbeteren van verbindingen met het buitengebied.
2. Het verbeteren van de huidige groenstructuren bij herstratingsprojecten en ruimtelijke ontwikkelingen. Denk hierbij aan het toepassen van vaste en inheemse beplanting.
3. Natuurinclusief bouwen bij aanbestedingen en projecten, zoals de Groeiplaneet/Populier en het project in Centrum Zuid.
4. Het inzaaien van bloemrijke kruidenmengsels (soms in combinatie met bloembollen) om de biodiversiteit te vergroten.
5. Het opstellen van een beheerplan Natuurvriendelijke Oevers.
6. De omvorming en aanpassing van het groenbeheer. Bij nieuwe aanbestedingen omtrent groenbeheer wordt biodiversiteit als belangrijke waarde meegenomen.
7. Het doen van ecologische onderzoeken bij renovatie en nieuwe aanleg van de openbare ruimte om biodiversiteit te verhogen.
8. Het stimuleren van het vervangen van verstening door groen door acties als de tegeltaxi.
9. Het vergroten van het aantal groene daken en gevels door hier subsidie voor te geven.



Ook zijn we aangesloten bij het initiatief van de Krimpenewaard 'De Prachtlint'. Het doel hiervan is een aaneengesloten lint van inheemse bloemen en planten creëren in de aangesloten gemeenten. Binnen Krimpen geven wij hier invulling aan door meer ecologisch gefaseerd maaibeheer uit te voeren ten opzichte van jaren geleden. Zoals het onderhouden van bermen en groenstroken met bloemrijke kruidenvegetatie volgens KleurKeur.

6.4 Welke rollen pakt de gemeente?

Als gemeente oefenen we vanuit de volgende rollen invloed uit op de opgave voor biodiversiteit:

- Als opdrachtgever, eigenaar en beheerder maken we stap voor stap het maatschappelijk vastgoed en de openbare ruimte natuurinclusief. Dit leggen we vast in beleid en plannen om daar vervolgens uitvoering aan te geven. Op basis van resultaten sturen we bij.

- Als samenwerkingspartner werken we samen aan meer biodiversiteit in de gebouwde omgeving en buitenruimte. Ook starten we met natuurorganisaties gezamenlijke projecten en ondersteunen we initiatieven. Regionaal werken we samen met het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenewaard en de provincie.
- Als facilitator stimuleren we inwoners en organisaties om maatregelen te nemen om Krimpen meer biodivers te maken. We maken hen bewust van de positieve gevolgen op de biodiversiteit en bieden hulp bij aanpassingen.

Koppeling met andere gemeentelijke beleidsthema's

Met het thema biodiversiteit dragen we niet alleen bij aan duurzaamheid, maar ook aan andere beleidsthema's die wij als gemeente belangrijk vinden.

Meer planten en dieren zorgen voor een gezondere en mooiere leefomgeving. Zodoende draagt het bij aan milieubeleid en aan ruimtelijke ordening.

Een groenere omgeving bevordert beweging en ontspanning. Daarmee draagt het bij aan sociaal- of gezondheidsbeleid.

Tot slot kunnen gemeenschappelijke groene projecten in wijken zorgen voor versterking van de sociale cohesie.

6.5 Onze ambitie 2050

De gemeente Krimpen aan den IJssel wil de achteruitgang van biodiversiteit stoppen. En vervolgens zorgen we, samen met onze bewoners, organisaties en bedrijven, voor een verhoging van de biodiversiteit binnen de gemeentegrenzen. In 2050 is de gemeente een plek waar mens en natuur hand in hand samengaan.

6.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Verhogen biodiversiteit in de buitenruimte

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
In 2028 is het aantal vierkante meters kruiden- en bloemrijk groen, ruw gras en vaste planten in de openbare ruimte hoger dan in 2024. In 2024 was het aandeel kruiden- en bloemrijk groen 21.025 m ² . Het aandeel ruw gras 104.191 m ² . Ruw gras houdt in dat we een gefaseerd maaibeheer hanteren, waarbij een deel van de vegetatie niet gemaaid wordt. Het aandeel vaste planten was in 2024 26.108 m ² . Dit doen we door uitvoering te geven aan de Nota Biodiversiteit. Daarmee nemen we biodiversiteit verhogende maatregelen in de projecten in de openbare ruimte. Denk aan het creëren van plekken voor dieren, minder maaien en het plaatsen van verschillende bomen, struiken en planten.	• m² kruiden- en bloemrijk groen in de openbare ruimte. • m² ruw gras in de openbare ruimte (minder vaak maaien). • m² vaste planten in de openbare ruimte.	1. Uitvoering Nota Biodiversiteit.

6.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Actielijn 1 Biodiversiteit integreren in projecten in de buitenruimte								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Uitvoeren en herzien huidige nota Biodiversiteit: biodiversiteit verdient aandacht binnen Krimpen aan den IJssel.	ja	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	uitvoerder	Prachtlint, Groen aannemer
Uitvoeren van ecologische onderzoeken bij renovatie en nieuwe aanleg assets in de buitenruimte om biodiversiteit te beschermen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	IBKW	opdrachtgever	Ecologisch adviesbureau, BBOR
Campagne voor het creëren van positieve houding naar een natuurlijke inrichting van de openbare ruimte.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	BBOR, groenaannemer
Opstellen Soortenmanagementplan.	ja	ja	ja	nee	bestaand	DWW	opdrachtgever	QuaWonen, ODH, Ecologisch adviesbureau
Uitvoeren Soortenmanagementplan.	nee	nee	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	QuaWonen
Verkennen hoe biodiversiteit en natuurinclusiviteit meegenomen kunnen worden bij de (her)ontwikkeling van speellocaties.	ja	nee	nee	nee	nieuw	Samenleven	uitvoerder	DWW

6.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Natuurinclusief bouwen is de norm voor renovatie en ontwikkeling van maatschappelijk vastgoed		
Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
In de periode van 2025 tot 2028 heeft 70% van alle aanbestedingen rondom bouw en renovatie van maatschappelijk vastgoed natuurinclusiviteit als gunningscriteria meegenomen. Dit doen we door biodiversiteit integraal op te nemen in projecten en beleid. We maken hiervoor een standaard werkwijze. Ook werken we samen met scholen aan het mogelijk maken van natuurinclusieve schoolpleinen.	Percentage van aanbestedingen waarbij natuurinclusief bouwen en/of renoveren als gunningscriteria is meegenomen.	Stimuleren natuurinclusief bouwen bij maatschappelijk vastgoed.

6.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Actielijn 1 Stimuleren natuurinclusief bouwen bij maatschappelijk vastgoed								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Natuurinclusief opnemen in het Integraal Huisvestingplan en de meerjarenonderhoudsplannen voor maatschappelijk vastgoed.	ja	nee	nee	nee	bestaand	Vastgoed	uitvoerder	DWW
Stimuleren van mogelijkheden voor groenblauwe schoolpleinen.	ja	ja	ja	ja	nieuw	Vastgoed	uitvoerder	DWW, scholen
Verkennen en eventueel ontwikkelen van een standaard werkwijze voor natuurinclusief bouwen	nee	ja	ja	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Omgevingsloket, Vastgoed

6.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 3 Inwoners nemen meer maatregelen op hun grond om de biodiversiteit te verhogen

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
In de aankomende 4 jaar maken tenminste 150 inwoners gebruik van ondersteunende diensten van de gemeente voor biodiversiteitverhogende maatregelen. Dit doen we door de subsidie voor groene gevels en daken onder de aandacht te brengen, tuincoaches in te zetten en projecten op particuliere grond met Stichting Steenbreek te starten. Ook communiceren we over biodiversiteit via de kanalen van Krimpen Duurzaam., informeren we inwoners in Loket Krimpen Duurzaam en onderzoeken we mogelijke acties voor inwoners, zoals een actie met bomen of kroostegels. Ook delen we de aankomende 4 jaar tenminste 3500 compostzakken uit aan inwoners.	• Aantal inwoners dat gebruik maakt van ondersteunende diensten vanuit de gemeente voor het nemen van maatregelen voor biodiversiteit. • Aantal uitgedeelde compostzakken aan inwoners.	1. Informeren en stimuleren van inwoners om maatregelen te nemen voor biodiversiteit.

6.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 3 Actielijn 1 Informeren en stimuleren van inwoners om maatregelen te nemen voor biodiversiteit								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Onderzoeken van mogelijkheden voor het stellen van eisen aan tuinen en/of groene omheiningen via bestaande instrumenten.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Omgevingsloket
Inwoners ontzorgen bij het vergroenen en biodiverser maken van hun woning en tuin (in samenhang doel 4 klimaatadaptatie).	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Pilot inzetten van tuincoaches (in samenhang doel 4 klimaatadaptatie).	nee	ja	ja	nee	nieuw	DWW	opdrachtgever	Tuincoaches, Tuinrangers, Open tuinendag Krimpen
Meedoen aan de landelijke compostdag door aan inwoners gratis compostzakken uit te delen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	uitvoerder	Cyclus, Groenaannemer
Ontzorgingsaanbod met communicatiestrategie voor vergroenen bij herstratingsprojecten.	nee	ja	nee	nee	nieuw	BBOR	uitvoerder	geen
Deelnemen aan Prachtlint om inwoners handvatten te geven om hun tuin te vergroenen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	opdrachtgever	Prachtlint
Vergroeningsactie rond Burendag (in samenhang doel 4 klimaatadaptatie).	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Stimuleren adoptie boomspiegels.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Onderzoeken van nauwere samenwerking met JeugdNatuurWacht.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Onderzoeken en eventueel uitvoeren van Bee&Bee straatlight.	ja	nee	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

6.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 4 Bedrijven nemen meer maatregelen op hun grond om de biodiversiteit te verhogen

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
In de aankomende 4 jaar kennen we tenminste 5 subsidieaanvragen toe aan ondernemers voor biodiversiteit-verhogende maatregelen. Dit doen we door de subsidie voor groene gevels en daken onder de aandacht te brengen, door ondernemers te informeren over mogelijke maatregelen voor biodiversiteit en door ondernemers te enthousiasmeren voor vergroening door het maken van een visueel voorbeeld van hun vergroende pand.	Aantal toegekende subsidieaanvragen voor biodiversiteit verhogende maatregelen door ondernemers.	1. Informeren en stimuleren van bedrijven om maatregelen te nemen voor biodiversiteit.

6.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 4 Actielijn 1 Informeren en stimuleren van bedrijven om maatregelen te nemen voor biodiversiteit –in samenhang met klimaatadaptatie								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Subsidie voor groene gevels en daken toegankelijker maken en voortzetten in nieuwe GRP (in samenhang doel 3 klimaatadaptatie).	ja	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	uitvoerder	Communicatie
Communiceren over mogelijke biodiversiteitsmaatregelen (in samenhang doel 3 klimaatadaptatie).	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Artist impressions ontwikkelen om ondernemers enthousiast te maken voor vergroening met beelden van hun eigen vergroende pand (in samenhang doel 3 biodiversiteit).	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen

7 Voedsel

De meeste inwoners van Krimpen hebben toegang tot genoeg voedsel. Maar toegang tot duurzaam voedsel is een stuk moeilijker. Doordat er heel veel voedsel geproduceerd moet worden, worden veel gifstoffen gebruikt. Dat beïnvloedt niet alleen de kwaliteit van ons voedsel, maar ook de bodem en het oppervlaktewater. Nederland heeft een grote opgave om de waterkwaliteit te verhogen. Ook heeft de veehouderij een grote invloed op de directe omgeving én op klimaatverandering. Landelijk zijn we verplicht om de broeikasgassen die uitgestoten worden tijdens de productie én het transport van voedsel te verlagen. Het is dringend nodig om ons voedselsysteem duurzamer te maken. We noemen dat voedseltransitie.

7.1 De opgave

De opgave omvat het toegankelijk en aantrekkelijk maken van duurzaam voedsel. Met duurzaam voedsel bedoelen we dat het voedsel geen gifstoffen bevat, zoals bestrijdingsmiddelen. Ook kiezen we voor voedsel met de laagste milieu-impact. Zo hebben plantaardige eiwitten een lagere uitstoot dan dierlijk eiwitten. En heeft lokaal voedsel en voedsel uit het seizoen de voorkeur boven geïmporteerd voedsel. Ook gebruiken we bepaalde keurmerken als hulpmiddel zoals Rainforest Alliance, EU-Biologisch en PlanetProof. Dit helpt ons bij onze eigen inkoop. Keurmerken zijn niet altijd betaalbaar voor kleinere regionale producenten die wel duurzaam produceren. We willen daarom ook duurzame streekproducten toegankelijk en zichtbaar maken. Ook hebben we in de gemeente ruimte voor voedseltuinen. Dit biedt mogelijkheden voor duurzaam, lokaal én gezond voedsel.



7.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Ook hier spelen de **Nationale Omgevingsvisie (NOVI)** en het **Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)** een rol. De NOVI benadrukt de noodzaak van een duurzaam voedselsysteem, zoals lokale productie zonder gifstoffen. Het NPLG biedt maatwerk per gebied om natuur, water en bodem te verbeteren. Het **Nationaal Preventieakkoord** bevat maatregelen om een gezonde leefstijl te bevorderen. Ze zetten onder andere in op het gezonder en duurzamer maken van het voedselaanbod bij scholen, verenigingen, supermarkten en horeca.

De **Nationale Eiwitstrategie** uit 2022 is uitgewerkt in het provinciale werkprogramma voor de eiwittransitie. Dit programma stimuleert de overgang naar een duurzamer eiwitgebruik, zoals plantaardige eiwitten. Het richt zich op het verminderen van de ecologische voetafdruk van de voedselproductie en het bevorderen van gezondheid.

7.3 Waar staan we nu?

Duurzaam voedsel is sinds 2021 onderdeel van de duurzaamheidsagenda. In de afgelopen 4 jaar hebben we samen met scholen de mogelijkheden voor moestuinen verkend. Ook biedt de Voedsel familie lespakketten aan op scholen gericht op duurzaam en gezond voedsel. De gemeente faciliteert dit. Verder wordt er 2 keer per jaar de Oogst- en Streekmarkt georganiseerd, waar streekproducten gepromoot en verkocht worden. De aankomende jaren zal meer aandacht zijn voor het thema 'Voedsel' en zijn duurzame stappen binnen de eigen organisatie van belang.

7.4 Welke rollen pakt de gemeente?

De gemeente heeft beperkte invloed als het gaat om de beïnvloeding van het voedselsysteem. Er wordt in de regio veel geproduceerd, maar niet in de gemeente zelf. Als gemeente oefenen we vanuit de volgende rollen invloed uit op de opgave Voedsel:

- Als opdrachtgever, beheerder en eigenaar van maatschappelijk vastgoed en de openbare ruimte maken we ruimte voor voedseltuinen en eetbare planten en bomen in de openbare ruimte.
- Als werkgever en inkoper geven we het goede voorbeeld door onze eigen catering te verduurzamen en voedselverspilling te verminderen.
- Als facilitator stimuleren we initiatieven en projecten die duurzaam voedsel bevorderen. Dit kan door financiële steun en ruimte te bieden. Ook stimuleren we het aanbod van lokale en duurzame producten en maken we inwoners bewust van duurzamere voedselopties.

Koppeling met andere gemeentelijke beleidsthema's

Met het thema voedsel dragen we niet alleen bij aan duurzaamheid, maar ook aan andere beleidsthema's die wij als gemeente belangrijk vinden.

Duurzaam voedsel bevordert gezonde eetgewoonten en vermindert ziekte door betere voeding. Zodoende draagt het bij aan sociaal- of gezondheidsbeleid. Door een minder grote ecologische voetafdruk en door minder voedselverspilling dragen we bij aan milieubeleid. De regionale economie wordt gestimuleerd en daarmee dragen we bij aan economisch beleid. Tot slot kan door het educatieve element de sociale cohesie door inzet op duurzaam voedsel versterkt worden.

7.5 Onze ambitie 2050

In 2050 is duurzaam, lokaal en gezond voedsel voor elke Krimpenaar toegankelijk en betaalbaar. Krimpenaren kunnen hun voedselkeuzes baseren op de gevolgen die het heeft voor mensen en natuur. Ook verspillen we geen voedsel meer. Wat overblijft delen we met anderen. Ook maken we compost van overgebleven etensresten, zoals schillen en steeltjes van groenten.



7.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Klimaatimpact van voedsel omlaag brengen door middel van aanbieden/kopen/eten seizoensgebonden en lokaal voedsel		
Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
We streven ernaar om in 2028 gemiddeld per Streek- en Oogstmarkt tenminste +/-3.000 bezoekers te trekken. In 2024 waren dit gemiddeld +/-2.000 bezoekers. Hiermee stimuleren we de aankoop van lokale en seizoensgebonden producten. Samen met de Voedselfamilie Krimpenerwaard versterken we de toegang tot lokaal voedsel. Dit doen we onder andere door de Streek- en Oogstmarkt die georganiseerd wordt door de Voedselfamilie te faciliteren en te promoten. Naast producten uit de streek stimuleren we de aanleg van eetbaar groen in de openbare ruimte, moestuinen en voedselbossen. Ook verkennen we voorwaarden voor duurzaam voedselaanbod bij de vergunningen voor evenementen.	Gemiddeld aantal bezoekers per Streek- en Oogstmarkt per jaar.	Vergroten aandeel eten van dichtbij.

7.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 1 Actielijn 1 Vergroten aandeel eten van dichtbij								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Verkennen van richtlijnen voor voedsel bij een evenementenvergunning op te stellen.	ja	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	Veiligheid
Verkennen van mogelijkheden voor meer eetbaar groen in de openbare ruimte (wat en waar mogelijk).	nee	ja	nee	nee	nieuw	BBOR	uitvoerder	geen
Actief volgen van voedselbossen in Krimpen en promoten onder inwoners.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Voedselfamilie Krimpenerwaard
Actief volgen van het gebruik van moestuinen onder scholen.	nee	ja	nee	nee	bestaand	DWW	uitvoerder	geen
Waar mogelijk ruimte aanbieden voor een buurtmoestuin bij herstratingsprojecten.	nee	ja	ja	ja	bestaand	BBOR	uitvoerder	KrimpenDuurzaam, DWW
Promoten Oogst- en Streekmarkt onder inwoners en bedrijven.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Samenleven, Voedselfamilie Krimpenerwaard
Versterken van toegang tot lokale voedselketen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Voedselfamilie Krimpenerwaard

7.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Meer bewustwording van duurzame voedselkeuzes

Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
1. In de aankomende 4 jaar worden jaarlijks tenminste 45 lessen omtrent duurzaam voedsel gegeven. In 2024 werden 45 lessen gegeven op 5 scholen. In 2028 willen we dat er tenminste op 8 scholen lessen worden gegeven over duurzaam voedsel. Dit doen we door te zorgen dat de lessen in het keuzeaanbod van Synerkri voor scholen zit. Ook faciliteren we het naschoolse educatieprogramma Klimaatexpeditie van Synerkri en organiseren we een jaarlijkse (film)voorstelling rondom duurzaamheid en/of voedsel. 2. We sluiten de aankomende 4 jaar jaarlijks aan bij tenminste 3 landelijke duurzaamheidscampagnes, zoals de Verspillingsvrije Week. Hiermee brengen we duurzame voedselkeuzes onder de aandacht bij onze inwoners en bedrijven. Ook promoten we alternatieven voor verspilling, zoals compostsystemen, deeltastjes en Too Good To Go.	• Aantal lessen over duurzaam voedsel op scholen. • Aantal scholen waar lessen worden gegeven over duurzaam voedsel. • Deelname aan landelijke campagnes.	1. Tegengaan voedselverspilling bij organisaties, bedrijven en inwoners. 2. Tegengaan voedselverspilling bij organisaties, bedrijven en inwoners

7.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 2 Actielijn 1 Stimuleren duurzame voedselkeuzes								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Promoten biologisch eten.	nee	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Voedingscentrum
Aansluiten bij landelijke campagnes zoals de Verspillingsvrije Week en de Week zonder Vlees en Zuivel.	ja	ja	ja	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	Stichting Samen Tegen Voedselverspilling, Stichting Nationale Week Zonder Vlees
Duurzaam voedsel als onderwerp in aanbod van lessen voor scholen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	Synerkri	facilitator	Voedselfamilie Krimpenerwaard
Verkennen van een mogelijk verbod op reclame voor vlees, zuivel en vliegvakanties naar voorbeeld van provincie Noord-Holland.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	geen
Faciliteren van voorlichtingen voor het zelf verbouwen van voedsel als inwoner (voedselcirkels).	nee	ja	nee	ja	nieuw	DWW	facilitator	Voedselfamilie Krimpenerwaard
Jaarlijkse (film)voorstelling duurzame (voedsel)keuzes.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	facilitator	Voedselfamilie Krimpenerwaard

Doel 2 Actielijn 2 Tegengaan voedselverspilling bij organisaties, bedrijven en inwoners								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Doorlopend promoten antiverspillingstips.	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW	uitvoerder	Stichting Samen Tegen Voedselverspilling

7.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 3 Verduurzamen catering van de gemeentelijke organisatie		
Doelstelling	Indicatoren	Actielijnen
De aankomende 4 jaar willen we het aandeel van streekproducten en plantaardig en biologisch voedsel verhogen in onze eigen catering. In 2025 doen we een nulmeting bij onze 4 grootste leveranciers voor catering. Op basis van de nulmeting bepalen we de doelstelling per indicator. We verhogen het aandeel duurzame producten door het onder de aandacht te brengen via challenges voor medewerkers en door het aan te kaarten bij partners, bijvoorbeeld tijdens het burgemeestersontbijt en middels kennissessies voor leveranciers. Ook gaan we gebruik maken van de hub- en bezorgdiensten van de Voedselfamilie Krimpenerwaard en stellen we eisen aan duurzaamheid bij nieuwe aanbestedingen in de catering.	• Aandeel streekproducten 4 grootste leveranciers. • Aandeel plantaardig voedsel 4 grootste leveranciers. • Aandeel biologisch voedsel 4 grootste leveranciers.	1. Inkoop van duurzaam eten en drinken eigen organisatie

7.6 Doelen, doelstellingen en actielijnen 2025-2028

Doel 3 Actielijn 1 Inkoop van duurzaam eten en drinken eigen organisatie								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Onderzoek & advies duurzame voedselkeuzes binnen de eigen organisatie	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	opdrachtgever	MakeDay
Plan opstellen om stapsgewijs over te gaan op plantaardig eten binnen de eigen organisatie.	nee	ja	nee	nee	nieuw	Facilitair	uitvoerder	DWW
Kennissessies duurzame voeding voor lokale cateraars en eigen leveranciers.	nee	ja	nee	nee	nieuw	DWW	uitvoerder	caterers
De werkwijze voor cateringaanvragen bij de facilitaire dienst wordt aangepast om verspilling van eten te voorkomen.	nee	ja	nee	nee	nieuw	Facilitair	uitvoerder	caterers
Bewustwordingscampagne onder medewerkers voor het tegengaan van voedselverspilling, lokaal voedsel en duurzame voedselkeuzes.	nee	ja	nee	nee	nieuw	Facilitair	uitvoerder	DWW
Aandacht vragen bij organisatie van het burgemeesterontbijt voor gezonde en duurzame voedingskeuze (lokaal, plantaardig en geen voedselverspilling).	ja	ja	ja	ja	bestaand	DWW/ Facilitair	facilitator	Organisatie burgemeestersontbijt
Voedselverspilling binnen de eigen organisatie in kaart brengen (nulmeting).	ja	ja	nee	nee	nieuw	Facilitair	uitvoerder	DWW
Verkennen of we gebruik kunnen maken van de Hub- en bezorgdienst van VoedselFamilie (eten uit de streek) voor catering eigen organisatie.	nee	ja	nee	nee	nieuw	Facilitair	uitvoerder	geen
Fairtrade/fair chain en biologisch als minimumeis bij nieuwe aanbesteding koffieautomaten.	nee	ja	nee	nee	nieuw	Facilitair	uitvoerder	geen
Marktaanbod zuivelvrije optie onderzoeken bij nieuwe aanbesteding koffieautomaten.	nee	ja	nee	nee	nieuw	Facilitair	uitvoerder	marktpartijen
Deelname Veggie challenge.	nee	ja	nee	ja	nieuw	DWW	uitvoerder	ProVeg

8 Communicatie

Communicatie is belangrijk voor het halen van de duurzame doelen. Met onze communicatiemogelijkheden willen we onze collega's, inwoners en bedrijven bewustmaken van de opgaven. Ook willen we hen stimuleren om zelf acties te ondernemen.

Uiteindelijk willen we een gemeente zijn waarin iedereen (die dat kan) verantwoordelijkheid neemt voor en actief bijdraagt aan zijn of haar eigen leven en omgeving. Als gemeente pakken we onze rol als opdrachtgever, werkgever, samenwerkingspartner en facilitator. Op die manier ondersteunen, stimuleren, en verbinden we. Zo nemen we onze eigen verantwoordelijkheid door zelf het goede voorbeeld te geven.

8.1 Waar staan we?

De afgelopen jaren is een communicatiestrategie met een eigen huisstijl en website ontwikkeld, waardoor inwoners, organisaties en bedrijven die een duurzame stap willen zetten ons steeds beter weten te vinden. De strategie beschrijft wat het overkoepelende verhaal (voor een klimaatneutraal en toekomstbestendig Krimpen in 2050) is, wie de doelgroepen zijn en hoe we met deze doelgroepen communiceren. De strategie is mede gebaseerd op het BSR Leefstijlenmodel voor de energietransitie. Het overkoepelende verhaal voor een klimaatneutraal en toekomstbestendig Krimpen is uitgewerkt naar een centrale boodschap die we in de verschillende projecten van het Duurzaamheidsprogramma delen. We gebruiken veel verschillende manieren om de doelgroepen te bereiken. We communiceren online onder andere via de website,



een nieuwsbrief en sociale media. We communiceren ook via print: onder andere via de lokale krant, gemeentemagazine de Klinker, posters en flyers en per post. We zijn zichtbaar in de openbare ruimte via de digiborden, infocasters en postercampagnes. Ook persoonlijke communicatie is van groot belang. Krimpen Duurzaam is aanwezig op uiteenlopende evenementen in de gemeente. En in Loket Krimpen Duurzaam kunnen inwoners binnenlopen voor persoonlijke hulp, informatie, inspiratie en het stellen van vragen.

Ook zijn 'wijkfoto's' gemaakt. Dat zijn overzichten per wijk waar welke duurzaamheidsopgaven spelen. Ook laten ze de netwerken, organisaties en belangrijke locaties per wijk zien. Die kunnen we inzetten voor onze acties en het behalen van de duurzaamheidsdoelen. Dit bood ons veel inzicht. Op basis van deze inzichten kunnen we in de aankomende jaren meer maatwerk leveren.

Naast de overkoepelende communicatie rond duurzaamheid en het op de kaart zetten van Krimpen Duurzaam zetten we vanuit de verschillende thema's ook meerdere campagnes en acties op. Dat waren deels lokale campagnes. En we sloten aan bij veel succesvolle landelijke campagnes, zoals 'Operatie Steenbreek', het 'NK Tegelwippen' en de 'Verspillingsvrije Week'.

8.2 Focus voor 2025-2028

In elke opgave komt communicatie als actielijn terug. Dit betreft communicatie met inwoners, bedrijven, collega's en samenwerkingspartners. Het is van belang dat we dit, ook gemeentebreed, goed coördineren, zodat de doelgroepen niet overspoeld worden. Ook willen we de resultaten structureler gaan monitoren. Om zo in onze communicatie stap voor stap beter aan te sluiten op de behoefte van de doelgroepen. Daarbij willen we meer samenwerken met andere gemeenten voor regionale en landelijke campagnes. We willen nog meer communiceren via bestaande netwerken en plekken waar mensen samenkomen. Om zo ook mensen die niet automatisch aanslaan op de duurzame boodschap te bereiken.

De overkoepelende en gerichte acties voor communicatie zijn hieronder verder uitgewerkt.

Actielijn 1 Promoten en versterken van Krimpen Duurzaam als hét duurzame informatiepunt voor Krimpen								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Blijvend aanbieden van website en fysiek loket als vraagbaak, inspiratie- en informatiepunt.	ja	ja	ja	ja	bestaand	uitvoerder	DWW	geen
Doorontwikkelen website en uitbreiden met informatie over de 6 duurzaamheidsthema's.	ja	ja	ja	ja	bestaand	uitvoerder	DWW	geen
Doorontwikkelen Loket Krimpen Duurzaam en uitbreiden met informatie over de 6 duurzaamheidsthema's.	ja	ja	ja	ja	bestaand	uitvoerder	DWW	geen
Doorontwikkelen promotiematerialen voor evenementen.	ja	ja	nee	nee	bestaand	uitvoerder	DWW	geen
Communicatie- en contentagenda opstellen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	uitvoerder	DWW	geen
Jaaragenda opstellen met landelijke en regionale communicatiecampagnes en bepalen waar Krimpen bij aansluit.	ja	ja	ja	ja	nieuw	uitvoerder	DWW	geen
Deelname aan de Nationale Klimaatweek.	ja	ja	ja	ja	bestaand	uitvoerder	DWW	Organisaties, ondernemers
Onderzoeken mogelijkheden om communicatie af te stemmen op natuurlijke verandermomenten van doelgroepen.	ja	ja	nee	nee	nieuw	uitvoerder	DWW	geen

Actielijn 2 Versterken van (communicatie)netwerken om grotere en nieuwe doelgroepen te bereiken								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Doorontwikkelen communicatienetwerk met lokale partners die in contact staan met inwoners.	ja	ja	ja	ja	bestaand	uitvoerder	DWW	n.t.b.
Structurele kennisuitwisseling met lokaal communicatienetwerk over het beter bereiken van doelgroepen.	ja	ja	ja	ja	bestaand	facilitator	DWW	n.t.b.
Pilot met communicatietoolbox voor netwerkpartners in Krimpen.	nee	ja	nee	nee	nieuw	uitvoerder	DWW	n.t.b.
Deelnemen aan landelijke en/of regionale netwerken van communicatieadviseurs die focussen op duurzaamheidsthema's en doelgroepcommunicatie.	ja	ja	ja	ja	bestaand	uitvoerder	DWW	n.t.b.
Faciliteren van het naschoolse educatieprogramma Klimaatexpeditie.	ja	ja	nee	nee	nieuw	facilitator	DWW	Synerkri

Actielijn 3 Monitoren bereik van communicatieuitingen en -campagnes								
Actie	2025	2026	2027	2028	status	team	rol gemeente	samenwerkingspartners
Monitoring opzetten voor het online bereik online bereik van Krimpen Duurzaam.	ja	ja	nee	nee	nieuw	uitvoerder	DWW	geen
Monitoring voor communicatie-inzet Krimpen Duurzaam opzet.	ja	ja	nee	nee	nieuw	uitvoerder	DWW	geen
Structurele monitoring van zowel het online als offline bereik/ inzet van eigen communicatie en campagnes.	ja	ja	ja	ja	nieuw	uitvoerder	DWW	geen
Evaluaties na iedere campagne rondom duurzaamheid.	ja	ja	ja	ja	bestaand	uitvoerder	DWW	geen

9 Organisatie

9.1 Organisatie

Voor de uitvoering van het Duurzaamheidsprogramma is menskracht nodig. Daarom hebben we onszelf in de afgelopen 4 jaar georganiseerd tot een programmateam Duurzaamheid. Dit team bestaat uit: een programmamanager (0,6fte), programmasecretaris (1fte), 3 projectleiders (1,8 fte), 3 beleidsadviseurs (0,8 fte) en een communicatieadviseur (1 fte).

Voor de uitvoering en voortgang van de agenda is een heldere rolverdeling van belang. In de afbeelding hiernaast zijn de rollen en de verbindingen weergegeven.

De verantwoordelijkheden per rol zijn als volgt:

- De bestuurlijk opdrachtgever (wethouder duurzaamheid) en de ambtelijk opdrachtgever (verbindend directeur) zijn verantwoordelijk voor realisatie van de afgesproken doelstellingen uit de Duurzaamheidsprogramma. Zij stellen doelstellingen bij wanneer er wijzigingen zijn in budget op structurele capaciteit.
- De ambtelijk opdrachtnemer (programmamanager) is verantwoordelijk voor uitvoering Duurzaamheidsprogramma en legt verslag af over de voortgang aan opdrachtgever(s). De ambtelijk opdrachtnemer geeft advies aan de opdrachtgever(s) ter bijsturing, bijvoorbeeld wanneer extra budget of capaciteit nodig is of op bijstelling van de doelstellingen wanneer capaciteit en budget niet voorhanden zijn.
- De communicatieadviseur is verantwoordelijk voor de interne en externe communicatie over de Duurzaamheidsprogramma. Dit betekent zowel adviseren als zelf communiceren.

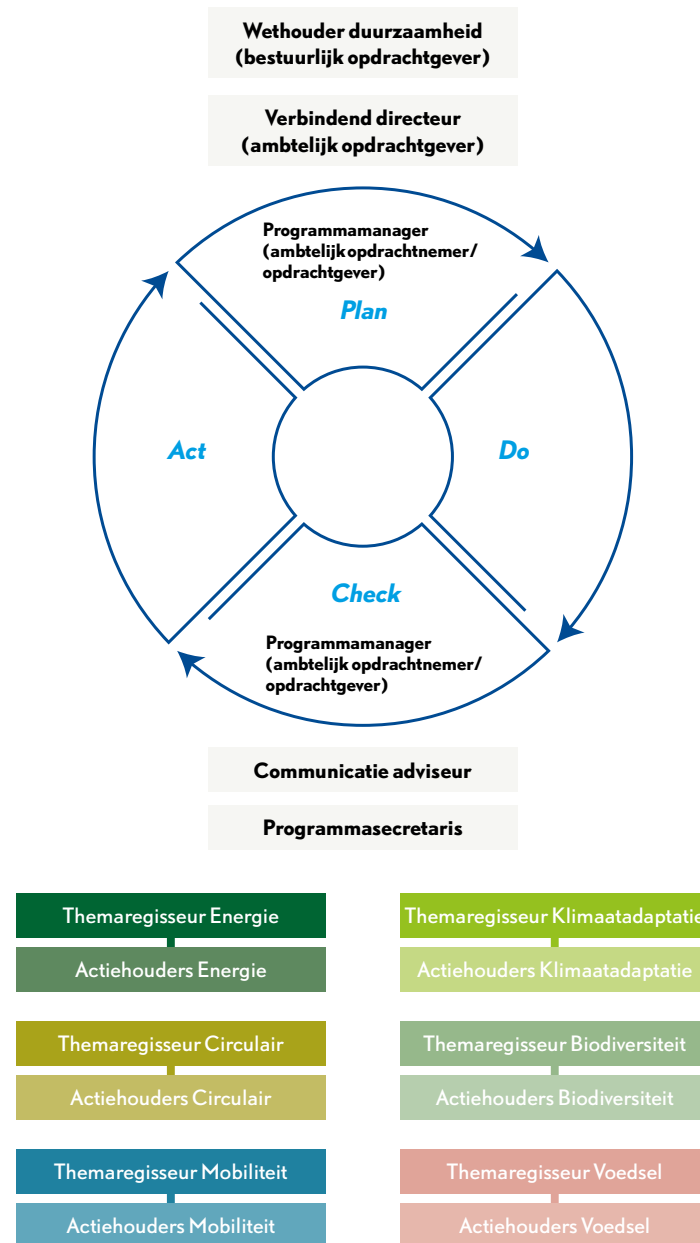


- De programmasecretaris ondersteunt de programmamanager en de themaregisseurs op de organisatie en monitoring van de Duurzaamheidsprogramma.
- Themaregisseurs zijn verantwoordelijk voor de coördinatie, uitvoering en het monitoren van de acties binnen het thema. Ze koppelen de voortgang terug aan de ambtelijk opdrachtgever. Themaregisseurs bestaan uit de leden van het programmateam en inhoudelijke experts uit andere teams.
- Actiehouders zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de toegewezen acties binnen het thema en koppelen de voortgang en resultaten terug aan de themaregisseur. Actiehouders bestaan uit de leden van het programmateam en inhoudelijke experts uit de andere teams.

9.2 Monitoring

We houden de voortgang van het Duurzaamheidsprogramma op vaste momenten bij. Dit doen we op 3 niveaus:

1. Opgaveniveau: we evalueren elke twee jaar de algemene ontwikkelingen per opgave. We identificeren en prioriteren kansen en uitdagingen in onze omgeving. Ook kijken we naar interne ontwikkelingen en uitdagingen.
2. Doelniveau: we evalueren elk jaar de voortgang op de doelen en doelstellingen per opgave. Dit is een kwalitatieve evaluatie en een kwantitatieve meting van de indicatoren.
3. Actieniveau: we evalueren elk halfjaar de voortgang van projecten aan de hand van het stoplichtmodel. Daarbij beschrijven we ook welke resultaten de projecten tot dusver hebben opgeleverd.





Deze wijze van monitoring vraagt om het ontwikkelen van een structurele en eenvoudige werkwijze. Ook is het belangrijk dat samenwerkingspartners meegenomen worden in de evaluaties die hen betreft. Op deze manier houden we elkaar scherp en kunnen we tussentijds bijsturen.

9.3 Maatschappelijk verantwoord inkopen

We zetten inkoop en aanbesteden in als middel om de voortgang op de opgaven te versnellen. Dit doen we door maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) als uitgangspunt te nemen. Dit betekent dat we bij het inkopen en aanbesteden van producten, diensten en werken rekening houdt met de effecten op mensen, milieu en welvaart. De thema's die centraal staan in het Duurzaamheidsprogramma (energie, circulariteit, mobiliteit, enzovoort) krijgen zo een belangrijke plek bij inkoop en aanbesteden.

De basis voor MVI wordt gelegd in de voorbereiding, door vroegtijdig in de besluitvorming duurzame en sociale aspecten te betrekken en eventueel door middel van een marktanalyse de uitvoerbaarheid te toetsen of informatie uit de markt te verkrijgen. In alle stappen van het inkoopproces worden weloverwogen keuzes gemaakt ten aanzien van de balans tussen de sociale, ecologische en economische aspecten. In de nieuwe Duurzaamheidsprogramma stellen we acties op om MVI te borgen binnen de teams die inkopen en opdrachtgeven.

9.4 Financiën

Om de doelstellingen te realiseren is voor het ambitie-document Duurzaamheidsagenda een totaalbedrag van € 4.158.208 nodig (zie onderstaande tabel). Dat geld is nodig voor de uitvoering van de actielijnen per opgave, de organisatie, communicatie en participatie en de monitoring. De kosten dekken we grotendeels uit de regeling Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). De regeling is er zodat gemeenten uitvoering kunnen geven aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. De regeling is specifiek gericht op het vergroten van de ambtelijke capaciteit. Slechts een klein deel van de middelen (10%) mag ingezet worden voor overheadkosten.

Het Rijk heeft aangegeven dat de regeling doorloopt t/m 2030 maar dat er wel op bezuinigd gaat worden. Als dat zo is zal er geprioriteerd worden in de uit te voeren acties.



Een klein deel wordt bekostigd uit regulier budget (ongeveer 55.000 euro per jaar). Dit budget is belangrijk omdat niet alle activiteiten binnen de CDOKE-voorwaarden vallen. Dat geldt voornamelijk voor de kosten voor de thema's Klimaatadaptatie, Biodiversiteit en Voedsel. Maar ook overheadkosten binnen de andere thema's bijvoorbeeld communicatiekosten.

Naast bovengenoemde gelden ontvangen we ook de SPUK Lokale Aanpak Isolatie (LAI). Deze zetten we in voor het Krimpens Isolatieprogramma wat onderdeel is van het programma Duurzaamheid. Het doel van deze SPUK-uitkering is om de isolatie van woningen te verbeteren door huishoudens te helpen bij het verminderen van hun energieverbruik en het verlagen van hun energiekosten. Er zijn voorwaarden gesteld waar we aan moeten voldoen. Slechts een klein deel van het budget mag besteed worden aan overhead. Het grootste deel van het budget moet belanden bij de doelgroep. De tot nu toe toegekende gelden zijn opgenomen in de begroting. Mogelijk volgt er nog een

derde tranche in 2026. De aanpak die we hebben ontwikkeld voor het besteden van deze gelden start in maart 2025. Zowel de baten als de lasten hebben we geboekt in 2025. Het betreft echter een meerjarig programma. Aangezien we afhankelijk zijn van het moment dat inwoners gebruik maken van het aanbod is het niet voorspelbaar hoe de kosten over de verschillende jaren te verdelen zijn. Vandaar dat alle kosten in de opgestelde begroting in 2025 vermeld staan.

De bestaande formatie is opgenomen onder de programmaorganisatie. Naast de bestaande formatie huren we ook expertise in. De kosten die we hiervoor maken zijn opgenomen binnen de verschillende thema's.

Met het vaststellen van het Ambitiedocument Duurzaamheidsagenda heeft de raad een bezuiniging doorgevoerd door te besluiten dat het volledige programmteam Duurzaamheid uit CDOKE-middelen moet worden betaald. Dat heeft twee grote gevolgen:

- CDOKE-middelen mogen niet gebruikt worden voor ambtelijke inzet op klimaatadaptatie, biodiversiteit en voedsel. Dit betekent dat we niet alle door de raad gestelde doelen kunnen realiseren.
- Bij het opstellen van de doelen voor de thema's Energie, Mobiliteit en Circulair was rekening gehouden met 1 fte extra structurele ambtelijke capaciteit. Deze uitbreiding verviel door de motie. Met 20% minder capaciteit kunnen we alleen niet dezelfde ambities realiseren.

De gevolgen van deze motie zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Programma Klimaatneutraal Krimpen 2050 – investeringen 2025 t/m 2028

Programma Duurzaamheid					
Programmaorganisatie	2025	2026	2027	2028	Totaal
Communicatiemedewerker (1 FTE)	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 320.000
Projectsecretaris (1 FTE)	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 300.000
Projectleiding (2 FTE)	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000	€ 680.000
Programmaeigenaar n.a.v. motie 'Gehele formatie dekken uit CDOKE middelen'		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 300.000
subtotaal programmaorganisatie (FTE's)	€ 325.000	€ 425.000	€ 425.000	€ 425.000	€ 1.600.000
Programmabudget	2025	2026	2027	2028	Totaal
Thema Energie: MCO aanpak	€ 1.279.091				€ 1.279.091
Thema Energie: overig	€ 330.563	€ 270.563	€ 270.562	€ 108.429	€ 980.118
Thema Circulair	€ 15.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 30.000
Thema Mobiliteit	€ 70.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 85.000
Thema Klimaatadaptatie	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 40.000
Thema Biodiversiteit	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 20.000
Thema Voedsel	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 24.000
Communicatiekosten	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 100.000
subtotaal programma budget	€ 1.740.654	€ 326.563	€ 326.562	€ 164.429	€ 2.558.209
Totale kosten programma Duurzaamheid	€ 2.065.654	€ 751.563	€ 751.562	€ 589.429	€ 4.158.209
Dekking	2025	2026	2027	2028	
Dekking vanuit CDOKE middelen van het Rijk	-€ 541.108	-€ 528.886	-€ 528.886	-€ 528.886	-€ 2.127.766
Dekking SPUK LAI	-€ 1.279.091				-€ 1.279.091
Eenmalig extra CDOKE middelen van het Rijk 2024 (uiterlijk eind 2026 besteden)	-€ 93.948				-€ 93.948
Eenmalige extra CDOKE middelen van het Rijk 2025 (uiterlijk eind 2027 besteden)	-€ 95.287	-€ 165.052	-€ 163.610		-€ 423.949
Dekking vanuit bestaande begroting	-€ 56.220	-€ 57.626	-€ 59.066	-€ 60.543	-€ 233.455
Totale baten programma Duurzaamheid	-€ 2.065.654	-€ 751.563	-€ 751.562	-€ 589.429	-€ 4.158.209

Daarnaast is na de vaststelling van het Ambitiedocument Duurzaamheidsagenda bekend geworden dat we structureel meer geld ontvangen. Voor 2026 is dat € 428.000 en voor 2027 en 2028 is de exacte hoogte nog niet bekend. Het Rijk heeft aangegeven dat dit vergelijkbaar zal zijn. In 2026 verstrekt het Rijk de middelen eenmalig via de algemene uitkering. Vanaf 2027 worden de middelen verstrekt via een bijzondere fondsuitkering (BFU).

De raad heeft in de begroting van 2026 € 90.000 van de aanvullende middelen bestemd voor ambtelijke capaciteit voor de thema's klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dat kan doordat de Rijksmiddelen eenmalig via de algemene uitkering verstrekt zijn. Daarmee beperkt onze ambtelijke inzet zich tot 2025 en 2026. Voor de jaren hierna kunnen we door de motie geen ambtelijke inzet doen voor de genoemde thema's. Hierdoor kunnen we niet alle doelen halen en beperken de acties binnen deze thema's zich grotendeels tot 2025–2026. Wel zullen we de genoemde thema's meenemen in onze communicatie.

Door de hogere middelen kunnen we de gevolgen van de motie voor de thema's Energie, Mobiliteit en Circulair opvangen en extra stappen zetten. We doen daarvoor een voorstel aan het college en via een begrotingswijziging aan de raad. Als het college en de raad hiermee instemmen kunnen we de ambities van de raad grotendeels blijven waarmaken. En bouwen we verder aan een klimaatneutraal en toekomstbestendig Krimpen.